10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅԵՐՈՒԱՆԴ ՃԻՒՂԻՒԼԻՒԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, Պապը Ալի Ճատտէսի 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ
ارمنيجه يومى سورهانتاك غزته سى
صاحب امتياز د. جيرمبلله
اداره خانه سى
باب عالى جاده سى نومرو ۲۰

Direction du Journal Arménien
SOURHANTAG
20. Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻՐ Խմբագրութեան ուղղուած ո՛ և է գրութիւն
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ կը սկսին ամէն ամսոյ 10ին, 20ին եւ 30ին

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ
12 ամիսը կանխիկ ֆր. 22
6 » » » 11

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ տողին համար տալը 5 ղր.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՕՐԱԹԵՐԹՍ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

ԱՆՁՆՈՒԻՐՈՒԹԵԱՆ ՏԻՊԱՐ ՄԸ

(ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԷՍ)

Պատանեկութեան խանդավառ տարիքին մէջ կը գտնուէի, երբ առաջին անգամ տեսայ զինքը։ Այնպիսի հասակի մը մէջ, երբ կեանքի իսկութիւնը վարագուրող քօղը բոլորովին թափանցիկ չէր եղած տակաւին ինծի համար, «աշխարհքը» չէի ճանչնար բոլորովին, այն իմաստով որով կ՛իմացուի սովորաբար այդ բառը՝ ընտանեկան խօսակցութեանց մէջերէն։

Իմ տարիքս տասն և չորսէն շատ աւելի չէր, իսկ Էֆթիկ հանըմինը քըսանը հազիւ անցած։ Մեզի հետ մէկտեղ միւս սենեակ մը վարձու բռնած էինք այն ընդարձակ տունէն, զոր ամբողջապէս վարձած էր Էֆթիկ հանըմի ամուսինը՝ գանէ յիսուննոց Թօրոս աղա մը՝ — գաւառացի բարեմիտ մարդու տիպար — որ իր ծննդավայրին մէջ կինը անզաւակ մեռնելու լուրը առնելէն մէկ երկու տարի վերջը ամուսնացած էր այս աղջկան հետ։ Ինքը զգաստ ծառ մը՝ արմատէն խլուած և օտար հողի վրայ նետուած՝ որ կ՛ուզէր բողբոջներ արձակել, մատղաշ ոստի մը հետ պատուաստուելով։

Ու ամէն անգամ որ այր ու կին քով քովի տեսնէի, իմ անգէտ պատանի բոլոր միամտութեանս մէջ, գիտակցութիւնը կ՛ունենայի այն աչքառու հակասութեան, որ կար անոնց երկուքին տարիքին միջեւ, որ պէտք էր ըլլար անոնց երկուքին զգալու, մըտածելու, ապրելու ըմբռնումին միջեւ։

Եւ սակայն ժպիտ մը կար միշտ Էֆթիկ հանըմի շրթունքներուն վրայ, որոնք հոգեթով հրապոյրովը կուտային անոր ազնուր, ծիծաղակոտ դէմքին։ Իր անուշ նայուածքը խաղաղ բան մը ունէր պատանի հոգիիս վրայ։ Զգիտեմ ինչո՞ւ անոր նկատմամբ տարտամ բան մը կ՛իմանայի իմ մէջս, որ բոլորովին հեռու էր զգայական հանգամանք մը ունենալէ։ Ես տղայ էի դեռ և ան պարկեշտ կին մը, բառին ամէնէն լայն առումով։

Ամէն մարդ կ՛ըսէր թէ երջանիկ էր Էֆթիկ։ Երջանի՞կ։ բայց ինչո՞ւ չըլլար, քանի որ «կ՛ապրուէր», հանգիստ կեանք մը կ՛անցընէր իր ամուսնին շնորհիւ, ինքը՝ որ մօրը տունը իր միւս երկու քոյրերուն հետ մէկտեղ առտուընէ իրիկուն «ասեղ ծեծելու» դատապարտուած էր, չոր հաց մը ձեռք ձգելու համար։

* *

Օրին մէկը ելանք այդ տունէն, մեր բնակութիւնը Ղալաթիայէն Պոլիս փոխադրել հարկ ըլլալով։

Հա՞րկ է ըսել թէ մոռցայ զինքը, բոլորովին նոր միջավայրի մը մէջ փոխադրուելով, և տարիքս առնելուս հետ մէկտեղ կեանքի պայքարը մղել հարկադրուելով։

Տարիներ անցնելէ ետքը գաւառացի բարեկամէ մը հրաւէր առի սոցայ, իր զաւկին ամուսնութեանը ներկայ գտնուելու։ Սիրով գացի այդ հարսնիքը, կէս մը բարեկամական պարտականութիւն մը կատարելու համար. բայց մանաւանդ այդ գաւառի հարսանեկան սովորութիւններուն վրայ գաղափար մը կազմելու հետաքրքրութենէն մղուած։

Պարագաներու բերմամբ բոլորովին Պոլսական միջավայրի մը մէջ փոխադրուած, և անոնց մէջ նորեարէ կաց ու նիստին, հագուստ կապուստին, վարք ու բարքին և սովորոյթներուն վարժուած, գաղտնակ տպաւորութիւն մը թողուց վրաս այդ հարսնետունը, ուր գաւառի աղջիկներու թէեւ քիչ մը վայրի բայց առողջ գեղեցկութիւնը հակապատկեր մը կը կազմէր Պոլսեցիներու ընդհանրապէս տժգոյն գեղեցկութեան։ Խաղեր կանչուեցան, սիրային երգեր երգուեցան, որոնք իրենց ինքնատիպ հանգամանքով ու թերեւս քիչ մը անտաշ եղանակներով այլապէս ազդեցիկ տպաւորութիւն մը թողուցին վրաս։

Հարսնեւորներուն ընդհանուր զուարթութեան մէջ, բոլորովին հակապատկեր մը կը ներկայացնէր սակայն սեւեր հագած կին մը, նիհար, տժգոյն ու տխուր դէմքով, որ բանազրօսիկ ճիգեր կ՛ընէր մասնակցելու համար ընդհանուր զուարթութեան։ Ու չէր կրնար...։

Հետաքրքրուեցայ. հարցուցի քովինիս թէ ո՞վ էր այդ տիկինը։

— Զճանչցա՞ր, պատասխանեցին, Էֆթիկ հանըմն է, Թօրոս աղային կինը։

Էֆթիկ հանը՞մը։ Ո՛րքան փոխուեր էր այն։ Մթագնած ճակատ մը, նիհար, շատ նիհար դէմք մը, որուն վըրայ վիշտը խորունկ հետքեր կը ձգէր, փոսը ինկած աչքեր՝ որոնց տխուր նայուածքը կը պահէր սակայն իր նախկին անուշութիւնը։ Այս միացեր էր այն աղուոր կնոջմէն, որ իր կեանքոտ գեղեցկութեամբը կրցեր էր հոգեխռով տպաւորութիւն մը թողուլ վրաս։

—Ինչե՜ր կ՛ընէ ժամանակը, փորձըւեցայ ըսել. և սակայն հազիւ տասը տարի անցած էր հին օրերէն ի վեր, և անոր տարիքը երեսունը և հինգը թեւակոխած պէտք չէր ըլլար։

Քովը գացի, և փոխանակած խօսքերուս մէջ միշտ վերապահում մը ունեցայ, իր սուգի զգեստներէն գուշակելով կրած անդարմանելի կորուստը։

Եւ Էֆթիկ հանըմ, կէս մը յանդիմանական շեշտ մը դնելով իր խօսքերուն մէջ՝ զինք չճանչնալուս համար, պատմեց իր կեանքը տխուր, որ վիշտի, յուսահատութեան և անձնուիրութեան շարունակութիւն մըն էր եղած։

Իրենց տունէն ելլելնէս մէկ քանի տարի վերջը մեռեր էր ամուսինը՝ Թօրոս աղան, որ ամուսնանալէ առաջ ինքզինքը շատ հարուստ ցուցնելով կրցեր էր շլացնել Էֆթիկի մօրը աչքը, և զինքը կնութեան առնել։ Բայց մեռնելէն ետքն էր որ մանաւանդ հասկցուած էր թէ երեւակայուած հարստութիւնը գրեթէ գոյութիւն չունէր, և միջակ,— միջակէն ալ վար— դիւրակեցութեամբ մը հազիւ կրցած էր ապրեցնել կինը, և զաւակները որոնք յաջորդաբար աշխարհ եկած էին։ Այնպէս որ մեռած ատենը ոչինչ կը թողուր, եթէ ոչ Ղալաթիոյ մէկ անկիւնը վարձքով բռնած սրճարան մը, որուն մէջ մէկ քանի սուրճի գաւաթներէ, կիկլակներէ ևն. զատ ուրիշ ոչինչ կար։

Ի՞նչ պիտի ընէր մանկամարդ կին մը այս կացութեան մէջ, անօք, անօգնական։ Կամքի նուազ ոյժ ունեցող մէկը պիտի վհատէր անշուշտ, բարոյականի նուազ յարած մէկը պիտի գայթէր, պիտի իյնար ապահովաբար, նկատի առնելով մանաւանդ ինկած բարքերը այն միջավայրին ուր կը գտնուէր։ Այնպէս չէր ըրած սակայն մեր գրութեան հերոսուհին։ Մոռնալով ինքզինքը, աշխարհի վայելքները, — զոր չէր կրցած ցուցնել իրեն իր զառամած ամուսինը—, իր զաւակներուն ապագայ ապահովութեանը մէջ գտնելով մխիթարութիւնը, և անոնց «մարդ ըլլալը» միայն ունենալով միակ նպատակ, անցեր էր իր ամուսնոյն թողած խանութին արկղին գլուխը, ժրաջան տանտիկնուհիի դերը փոխանակեր էր սրճարանապետի կեանքին հետ, այսպէս յաջողելով պահել իր պատիւը՝ անաղարտ, և իր զաւակներուն ապագան ապահով։

Մտիկ ընելով խօսակցուհիիս այս պատմութիւնը, զոր կը պատմէր բերեւ շատ պարզ, շատ սովորական իրողութիւն մը, խորին ակնածանք մը ունեցայ այդ Պոլսեցիին համար—ըսի՞ թէ Պոլսեցի էր Էֆթիկ —որուն պարկեշտութիւնը ու դրական ոգին հիացում ազդած էին Թօրոս աղայի բոլոր հայրենակիցներուն, խորին յարգանք մը ծնուցանելով այդ գաւառացիներու սրտին մէջ՝ դէպի Պոլսի աղջիկները։

* *

Ինչո՞ւ զբօսիլ պատանեկան կեանքիս այս յիշատակը։ Բացատրելու պէտք չկայ կարծեմ։ Ուրբաթ օրը հրատարակեցինք աշխատակցի մը Նորավէպը՝ «Դաշնակով դժբաղդ»՝ որուն մէջ թեթեւ դաստիարակութեամբ մը կրթուած աղջկան մը՝ գաւառացի երիտասարդի մը ընտանեկան երջանկութիւնը խորտակելը կը պատմուէր։ Նորավէպ մըն էր ան, որ կրնայ իրական կեանքէ քաղուած ըլլալ։ Բայց մեր պատմածը բացարձակ իրականութիւն մըն է (*), թէեւ վէպէ մը աւելի անհաւատալի ըլլայ, ու կը ցուցնէ տարբեր ու շատ պատուաբեր մէկ տիպարը Պոլսեցիներու, որոնց մէջ միակը չէ Էֆթիկ։

Եւ ինչո՞ւ խտիր դնել պոլսեցի և գաւառացի կնոջ միջեւ, քանի որ երկուքն ալ միեւնոյն ցեղին կը պատկանին, անոր ամէն առաւելութիւններովը և թերութիւններովը օժտուած։

ՁԱՐՄԱՅՐ

(*) Աւելորդ է ըսել թէ դէմքերու անունները փոխած ենք մեր պատմած իրողութեան հերոսներուն, և գաւառին անունն ալ բնաւ չենք յայտներ։

ԱՐՄԱՇԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Մայիս 14էն սկսեալ ոգեւորութիւն կը տիրէ Դպրեվանքի մէջ։ Իրենց բարձր կոչման գիտակից 10 սարկաւագներ վարդապետ պիտի ձեռնադրուին յառաջիկայ կիրակի։

Թող Հոգւոյ գիտնայ թէ տարիքով փոքր կարծուած սարկաւագները, անկաշկանդ զարգացում մը ստացած են և կեանքի գերագոյն նպատակը՝ ժողովուրդին բարիք ընելուն մէջ կը գտնեն անձնուրացութեամբ։ Աղքատո՞ւ թէ հարուստ զաւակ, այս խնդիր չէ։ Դպրեվանքը դասակարգի խտրութիւն չէ գրած երբեք։ սիրտ կ՛ուզէ, կամք և սկզբունք կ՛ուզէ։ Հոս ըսեմ թէ բոլորտեղէ կուսակրօնի սիրտը ատենչեր ունի, հիւանդներէ մխիթարել կը բաղձայ, դժբաղդներու հոգին է ժառանգ ժողովուրդին կրօնական ու բարոյական բարձրացման նախանձախնդիր, մտաւորութեան ջահակիր. ինչո՞ւ Հոգւոյ կը ծաղրէ այս սուրբ զգացումները, (վասնզի չունի՞...)։ Իրեն կը դարձնենք իր ձրի ենթադրութիւններն ու կծու ակնարկութիւնները. մենք վարդապետ եկեղեցականութեան պատիւն անաղարտ պահելու համար։ Մեր ժողովուրդը կրօնքին փարած կը մնայ, երբ Աստուծոյ պաշտօնեաները պարտաճանաչ, մաքուր և անձնուէր կը տեսնէ։

* Հեռագրեալ ուխտաւորները կը հասնին Պոլսէն, Ատրպատէն, Իզմիրէն, Պարտիզակէն, Պրուսայէն, Քէօթահիայէն, Արսլանբէկէն, օրն ալ շատ գեղեցիկ է, ո՛չ թէ Աճէմեան «Անհամ մայիսը», այլ գարնան կապուտակ երկինքը կը վայելենք։ Մեր հոգեկան բերկրանքին ամէնէն աւելի մասնակից կ՛ըլլայ Աստուածորդին. այդ օրհներգութեամբ ողողուելը մեր գլուխին է, և զաւկին պէս կը սիրէ մեզ. շնորհակալ ենք իր տածած ջերմ համակրանքին համար։

. ՛. Երեկ իրիկուն եկան Բարդէն, Խոսրով, Վահրիճ Ս. Վ.ները Մազմանեան Պետրոս և Բերոյի Յակոբոս քհնյ.ները և Մկրտիչ էֆ. Մելիքեան։ — Այս իրիկուն հասան ի մէջ այլոց Տիկին Ամբօ, Տիկին Դուրեան և Տիկ. Սարաֆեան։ Վաղը կը սպասուի Տիկին Ազնիւ Գազազեան, Կիւլլապեան էֆ. ևն.։

Մինչեւ կիրակի 300էն աւելի ուխտաւոր պիտի ունենանք։ Դպրեվանքը ժողովուրդէն շատ գոհ ենք, բարոյական մեծ խրախոյս մըն է մեզի համար այդ հանրային սէրն ու համակրանքը։

17 Մայիս. ՏԻՐԱՅՐ Վ.

ՊԱՐՍԿԱՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋԻՆ ԱՌԱՋՆ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԴԱՒՐԻԺ 30 Ապրիլ 1901

Ամսոյս 22ին Ատրպատականի Առաջնորդը ընտրող պատգամաւորներս Դաւրէժի Առաջնորդարանին մէջ գումարուելով, բացարձակ քուէով և միաձայնութեամբ ընտրեցին Տ. Արիստակէս Սրբազ. Սեդրակեանը, որ ներկայիս Աստրախանի առաջնորդական պաշտօնը կը վարէ 6000 ռուբլի ռոճիկով։ Հրաժարեալ Առաջնորդ Տ. Սահակ Եպիսկ. Այվազեան և Պատգամաւորական ժողովը առանձին առանձին հեռագիրներով շնորհաւորեցին Սեդրակեան Սրբազանը։ Ընտրութեան արդիւնքը նոյնպէս Սահակ Եպիսկոպոսի կողմէ Ս. Կաթողիկոսին ծանուցուեցաւ հեռագրով և տեղեկագիրը ապրիլ 25ին ղրկուեցաւ Նորին Ս. Օծութեան առ ի հաստատութիւն։ Սեդրակեան Սրբազան անմիջապէս հեռագրով Այվազեան Սրբազանի յայտնեց իր շնորհակալութիւնը և այդ պաշտօնը ընդունելու անկարող լինելը, որով առաջնորդական աթոռը թափուր կը մնայ, և հարկաւոր է նոր ընտրութիւն կատարել։ Շատեր յոյս ունին, որ Ս. Կաթողիկոսը գուցէ Սեդրակեան Սրբազանին հրաժարականը ետ առնել տայ։ Սպասենք ու յուսանք։

Անշուշտ ընթերցողները պիտի զարմանան թէ ինչպէս բացարձակ համաձայնութիւն կայացած է պատգամաւորներու միջեւ։ Այդ համաձայնութեան գաղտնիքը պատգամաւորներու քուէներուն երկուքի կիսուելուն մէջ է. պատգամաւորներու կէսը և գուցէ կէսէն աւելին կ'ուզէր ընտրել հրաժարեալ Առաջնորդ Այվազեան եպիսկոպոսը, իսկ միւս կէսը իրեն մէջ համաձայն չէր ընտրելիի մասին։ Պատգամաւորները կանխօրէն խորհրդակցելով, համաձայնութեան եկան Սեդրակեան Սրբազանի մասին։ Այվազեան Սրբազանի կուսակիցները նկատելով որ առաւելագոյն քուէով չպիտի ընտրուի իրենց թեկնածուն, այլ միայն 2-3 քուէի առաւելութեամբ, համաձայնեցան միւսներուն հետ, այն պայմանաւ որ Սեդրակեան Սրբազան ընտրուի բացարձակ քուէով և միաձայնութեամբ։

Ընտրողական ժողովի տեղեկագիրը ներփակեալ կը ղրկեմ։ Նոյնպէս ներփակեալ կը ղրկեմ ընտրողական ընդհանուր ժողովը կանոնաւոր ղեկավարելու համար Այվազեան Սրբազանի խմբագրած ներքին կանոնագրութիւնը։

Շատ-զարմանալի է որ պատգամաւորներէ ոմանք վիրաւորուած էին այս կանոնագրութիւնը իրենց առաջարկուած ըլլալուն համար, առարկելով թէ՝ միթէ իրենք սրիկանե՞ր են, որ առաջնորդը իրենց համար կանոններ կը խմբագրէ (°.°.°.) Ընթերցողները թող գուշակեն թէ այդ պարոնները ո՞ր աստիճան իրաւունք ունին և որչափ ուղիղ կը դատողեն։ Մանաւանդ նկատի պէտք է ունենալ, որ մինչեւ ցարդ եղած բոլոր ժողովները գրեթէ միշտ անկանոն եղած են և ժողով մը վարելու ամենատարրական կանոններուն անտեղեակ են Դաւրէժցիք։ Այս ալ պախարակելի բան մը չէ, քանի որ մինչեւ ցարդ խմբագրուած այդ տեսակ օրէնք մը չունէին։

Տեղեկագիր

«Համաձայն Նորին Ս. Օծութեան Տ. Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոսի սրբատառ կոնդակի՝ չորրորդ յ2ն փետրուարի 1901 ամի համարաւ 205, սոյն 1901 ամի ապրիլ 22ին ստորագրող պատգամաւորքս ընդհանուր ժողով գումարուելով ազգային Առաջնորդարանի դահլիճի մէջ՝ ընդ նախագահութեամբ Գեր. Տ. Սահակ Եպ. Այվազեանի, զկնի համաձայնութեան ; բաց քուէով ընտրողական ընդհանուր ժողովի համար դիւան կազմեցինք այսպէս։ Նազար էֆ. Գորոյեան Ատենապետ և Գ. Վ. Բժշկեան Ատենադպիր։

«Ժողովը բացուեցաւ Ն. Ս. Օծութեան Ս. կոնդակի յատկապէս ընթերցմամբ։ Ապա Այվազեան Սրբազան համառօտաբար բացատրեց ներկայ եղող պատգամաւորներուն, որ Հայոց եկեղեցւոյ հնաւանդ սովորութեամբ ժողովուրդն է միշտ ընտրել իր առաջնորդին, բայց վերջին ժամանակներս ինչ ինչ պատճառներով ժողովուրդը ձեռնհաս չէ եղել այս արտօնութիւնը վայելել ի Պարսկաստան։ Ուստի Ն. Ս. Օծութիւնը բարեհաճել է այս առանձնաշնորհութիւնը վերանորոգել և շնորհել Ատրպատականի Հայոց։

«Ժողովականք միաձայնաւ յայտնեցին իրենց երախտագիտութիւնը և շնորհակալութիւնը, և ցանկացան որ նոյնը գրաւոր ներկայացուի Ն. Օծութեան։

«Եւ ապա ժողովուած պատգամաւորները յետ կանխօրէն խորհրդակցութեանց և համաձայնութեան, բացարձակ քուէով և միաձայն հաւանութեամբ ընտրեցին Գեր. Արիստակէս Արքեպ. Սեդրակեանին՝ Ատրպատականի Վիճակի Հայոց Առաջնորդ։

«Ի վերջոյ ժողովը գնահատելով Ն. Սրբազնութիւն Գեր. Տ. Սահակ Եպիսկ. ի եռամեայ գործունէութիւնը, իր յատուկ շնորհակալութիւնը յայտնեց և կամեցաւ արձանագրել սոյն»։

* *

(Այս առթիւ աւելորդ չենք համարիր նաեւ հրատարակել Թղթակցութեան մէջ յիշուած ներքին կանոնագրութիւնը, ըստ որում առաջին անգամ ըլլալով Պարսկահայոց գաղափար կը տրուի իրենց ընտրական իրաւունքին և զայն գործադրելու եղանակին վրայ, Ս. Խ.)։

1. Ընտրողական Ընդհանուր Ժողովը ներկաներէ մի ատենապետ կ'ունենայ, յորում պատգամաւորները իրենց ներկայութիւնը պարտին ստորագրել։ 2. Ամենէն առաջ Ընտրողական Ժողովը կազմելու է իր Դիւանը, որ կը բաղկանայ մէկ Ատենապետէ և մէկ Քարտուղարէ։ 3. Ատենապետի պարտականութիւնն է վարել անկողմնակալութեամբ ժողովի գործողութիւնները, կարգաւ խօսք տալ խօսողներին, և հսկել որ՝ ո և է շփոթութիւն և խանգարում տեղի չունենայ։ 4. Քարտուղարի պարտքն է կարգաւ գրել խօսք ուզողներին անունները և ներկայացնել Ատենապետին և ժողովի ընտրութեան արձանագրութիւնը կազմել։ 5. Դիւանի ընտրութիւնը գաղտնի քուէարկութեամբ կատարելու է(*)։ 6. Առանց Ատենապետի արտօնութեան ոչ ոք իրաւունք չունի խօսելու և պարտաւոր է սպասել իր կարգին։ 7. Մի խնդրոյ վերայ մի խօսող երկու անգամից աւելի խօսք չի կարող առնել։ 8. Խօսելու տեւողութիւնը սահմանուած է մինչեւ 15 րոպէ, միմիայն ժողովի թոյլտուութեամբ աւելի կարող է խօսել։ 9. Խօսողը միշտ դիւանին ուղղելու է իւր խօսքը։ 10. Խօսողին ներելի չէ երբեք խնդրից շեղել։ 11. Ընտրութեան համար կատարուելիք քուէարկութեան եղանակը.— Ա. Ատենան կը բերուի քուէատուփը և դրուելու է ժողովարանի մէջտեղը սեղանի վրայ։ Բ.

(*) Քիչ մը վերը հրատարակուած տեղեկագրին մէջ կը կարդանք թէ դիւանի ընտրութիւնը բաց, այսինքն յայտնի քուէով տեղի ունեցեր է, մինչդեռ այս կանոնագրին մէջ որոշուած է որ գաղտնի կատարուի այս քուէարկութիւնը։ Այս հակասութիւնը ի՞նչպէս հաշտեցնելու է, մանաւանդ որ կանոնը իր առաջին քայլին մէջ այսպիսի ձախողումի մը կը հանդիպի։ (Ս. Խ.)

Դիւանը կ՝ անձ քննիչ նշանակում է, որոնք նստումէն քուէառուփի չուրջը։ Գ. Ցեառոյ Դիւանից մանրամալ քառակուսի Թղթեր կը բաժանուի պատգամաւորներին, որոնք այն Թղթի վերայ գրումեն ընտրելիի անունը, ատտինանը և ազգանունը։ Մի պատգամաւոր երկու ձայնից աւելի չի կարող ունենալ։ Դ. Այս գործողութեան համար 15 րոպէ պիտի դրուի։ Ե. Ցեառոյ Դիւանը նշանակումէ մինը՝ քուէները ժողովելու համար և Ատենապետը ներկաների աեարակի մէջից պատգամաւորի անուանական կոչում կանէ. քուէհաւաքը իւրաքանչիւր պատգամաւորներից՝ անունը գրուածի պէս, ծալուած քուէն կ՝առնէ և քննիչների աչքի առաջ ձգում է քուէառուփը։ Կատարուելուց այս գործողութիւնը քննիչները բանում են քուէառուփը, կը համարեն քուէները և եթէ քուէարկողների Թւոյն համեմատ գտնեն հաստատումեն օրինաւորութիւնը։ Զ. Ապա բացումեն քուէները մի առ մի. քննիչների մինը բանում է և կարդում միւսի հսկողութեան տակ։ Քուէները քանի կարդացուեն միւս երկուսն էլ հետզհետէ կը նշանակեն։ Ձայները գումարելուց և ճշտութիւնը ստուգելուց յետոյ վերջնական արդիւնքը հաղորդում են դիւանին որ պաշտօնապէս կը հաչակէ։ 12. Դիւանը իր կողմից անմիջապէս Ընտրողական Ժողովոյ արձանագրութիւնը կազմելով ստորագրել կը տայ պատգամաւորներին և ո՛ր տեղի պատգամաւոր լինելը միասին նշանակելով։ 13. Ստորագրեալ արձանագրութիւնը յանձնուում է նախագահ Սբրազան Հօր, որ պահպանելով մի փակում է ժողովը։ 14. Ջեղծումների տեղի չտալու համար կանոնական պատիժներ կան սահմանուած, որ չորս կարգի են բաժանուում. Պարզ դիտողութիւն. Ի կարգ հրաւիրել. Պարսաւանաց քուէ։ Արտաքսումն։ 15. Առաջի երկու պատիժներ տնօրինում է Ատենապետը իր կողմից, իսկ միւս վերջին երկուսը ժողովի կողմից Ատենապետի առաջարկութեան վերայ։ 16. Դիտողութիւն կը լինի նրան, որ յանախակի ընդմիջումներով խօսողին խանգարումէ։ 17. Ի կարգ կը հրաւիրուի, այն որ Ատենապետի դիտողութիւններին անսաստ է և անուղղայ մնում մըն է, ժողովի վեհութեան դէմ մեղանչէ և ընկերոյ դիւրագրգռութիւնները վիրաւորէ։ 18 Պարսաւանաց քուէ կառաջարկուի նրա համար որ կարգի հրաւիրուելով հանդերձ ուղղութեամբ օրինակ չէ տալիս. պարսաւանաց քուէ ընդունողը, միայն խօսելու իրաւունքից զրկւում է։ 19. Այս ամէն պատիժներ կը ներուեն երբ, որ իր յանցանքը հանաչելով ազնուաբար յետ է առնում իր անզգայ խօսքերը և ներողութիւն է խնդրում Դիւանից իր անպատշաճ վարմունքի համար։ 20. Արտաքսումն այն ծանր պատիժ է, որ ծանրակշիռ պարագաներում միայն ի գործ կը դրուի, այն էլ չառ համբերութեամբ և փորձի դնելով ամէն զգաստացուցիչ միջոց միջոցներ, զոր օրինակ յիշեալ ամէն պզդարարութիւններին և պատիժներին անհետևանք, անհնազանդ դառնալ և անուղղայ մնայ. այն ժամանակ Ատենապետը սահպատումէ ժողովի պատկառանքը պահելու և պատիւը փրկելու համար այնպիսիին արտաքսումը առաջարկել։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Գում Գափուի Ցաէքնէրու Փրանսական վարժարանին տնօրէն Տ. Անդրէօլլիէն եկեալ նամակը զրկած է մեզի հրատարակելու խնդրանօք։

ԳՈՒՄ-ԳԱՓՈՒ, 31 մայիս 1901

Տեարէն

Պ. Զորմայրի մէկ յօդուածը ցուցուցին ինծի Սուրհանդակի մայիս 29 (Ը. Ե.) Թիւին մէջ հրատարակուած, որ ըսին թէ մասնաւորապէս Թշնամալից հանդամանք մը ունի Գում-Գափուի Փրանսական վարժարանին վրայ։ Այնքան արդարացի բուռն զայրոյթով մը գրուած այդ յօդուածը, որ հիմնուած էր ուղղագրական խոշոր սխալներով լեցուն նամակի մը վրայ, իր ուժը կը կորսնցնէ սակայն, նկատելով որ յիշեալ նամակը՝ գրուած չէ այն պղուն կողմէ որուն անունը կը գտնուի նամակին մէջ, այլ իր զաւկին անուամբ այդ պղուն հօրը կողմէ, որ թէև պատուաւոր արհեստաւոր մը, բայց չէ ստացած նոյն իսկ նախնական կրթութիւն մը, և ինքն իսկ պատրաստ է խոստովանելու թէ՝ այդ նամակը ինքը գրած է իր երկու զաւակներէն գաղտնի։ Այս երկու տղաքը՝ Կոպէրնիկ և Օննիկ Նիգմաեան՝ հայերէնի դասերու մէջ մեր վարժարանին ամէնէն յաջողակ աշակերտները ըլլալով հանդերձ, կրնան բացայայտ ապացոյցը տալ ձեզի իրենց մայրենի լեզուին մէջ ըրած յառաջադիմութեան։ Շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Պ. Շահին Նիգմաեանի գրած նամակին բնագիրը մեզի զրկած ըլլալնուդ համար, և կը խնդրեմ որ հաճիք երկու բառով ուղղել այն յօդուածը, որ ձեր օգտաշատ թերթին մէջ հրատարակուած էր, այդ նամակէն ներշնչուելով։

Հ. ԱՆՏՐԷՕԼ

Տնօրէն Գում-Գափուի Ցիրաէ. վարժարանին

Ց. Գ.—Ներկայս ձեզի բերողը Կոպերնիկ Նիգմաեանն է, Սուրհանդակի մէջ հրատարակուած ատմսին կարծեցեալ հեղինակը։

* * *

Մ. ԽՄԲ.— Վերի նամակին մէջ յիշուած յօդուածը գրուած ատեն, կարելի չէր մազէ իսկ անցընել թէ մեզի ուղղուած նամակը՝ ստորագրութիւնը կրող տղէն տարբեր մէկունը ըլլայ։ Ուստի ենք ըսելու թէ Հ. Անտրէօլի նամակը մեզ բերող տղան Պ. Կոպերնիկ Նիգմաեան՝ համառօտ քննութենէ մը անցուցինք հայերէնի մէջ, և բաւական գոհացուցիչ գտանք իր կարողութիւնը։ Բայց սխալ է ըսել թէ մենք մասնաւորապէս Գում Գափուի այդ վարժարանը ակնարկել ուզած ըլլանք նոյն յօդուածով։ Արդէն տեղւոյն և անձերու անունները ջնջելով տեղը կէտեր գրած ըլլալնիս կը ցուցնէ թէ այդպիսի դիտում մը չունէինք։ Մեր նպատակն էր չեշտել սա կէտը թէ օ և է օտար վարժարանի մէջ կարելի չէ հայերէնը այնքան խնամով աւանդել, որքան հայ վարժարանի մը մէջ։ Եւ վերոյիշեալ միջադէպը չի փոխեր մեր համոզումը։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Բեքինէն երեքշաբթի Թուով կը հեռագրուի թէ Արքունիքին ի մօտոյ Չինու մայրաքաղաքը դառնալը որոշուած ըլլալով, Զօր. Եուան-Շի-Քայ Շանկայէն 4000 Չինական զօրք ղրկած է Բեքին, Զօր. Զէնկի հրամանատարութեամբ։ Ասկէ զատ կը նորոգուի այն ճամբան ուսկէ պիտի գայ արքունիքը, և արդէն այդ ճամբուն Չիլիի մէջ գտնուած մէկ մասն ալ նորոգուած է։

—Թայմզ իր չորեքշաբթի Թիւին մէջ Բեքինէն հեռագիր մը կը հրատարակէ, որուն մէջ կ՝ըսուի թէ Ռուս դեսպան Պ. Կիէրս յայտարարած է թէ Ռուսիա կը հաւանի որ Անգլիոյ առաջարկութեան համաձայն ելմտական խառն յանձնաժողով մը կազմուի։ Կը կարծուի թէ Ռուս կառավարութիւնը հաւանութիւն պիտի տայ նաև Չինական տուգանքի վճարման եղանակին մասին Անգլիոյ ըրած առաջարկին։ Աւելի նոր հեռագիրներ ածուցին արդէն թէ բոլոր դեսպանները ալ ընդունած են Անգլ. կառավարութեան երկու առաջարկներն ալ։

—Բեքինէն Քէօլնիշէ Զայթունկի կը հեռագրեն թէ Չինու մայրաքաղաքին քաղաքային վարչութիւնը որ մինչև հիմայ օտարականներու ձեռքը կը գտնուէր, պիտի լուծուի, և թէ դատական վարչութիւնը Բեքինի այն Թաղին ուր Գերմանացիները կը գտնուին, առանձինն օրուան համար, առ ի փորձ, չինական պաշտօնատարներու յանձնուեր է։

—Ամէն միջոց ձեռք առնուած է գերման զօրաց մեծ մասին իրենց երկիրը վերադարձը փութացնելու համար։ Նորթ Տէօյչըր Լօյտ շոգենաւային ընկերութեան բոլոր շոգենաւերը որոնք այս միջոցին ովկիանոսին վրայ կը գտնուին, հրահանգ ստացեր են անմիջապէս Չինաստան երթալ, և մէկ քանի շաբաթ էն աւելի քան 12000 գերմանական զինուոր նաև նստած պիտի ըլլան իրենց երկիրը վերադառնալու համար։

—Բեքինէն Ուոշինկդըն հասած հեռագիր մը կ՝ըսէ թէ Չինաստան խնդրեր է որ տէրութեանց պահանջած ամբողջական տուգանքը 40 տարեկճարով հատուցանէ փոխանակ 30ի։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ արտաքին գործոց նախարարութիւնը հեռագրեր է Պերլինի արտաքին գործոց նախարարութեան թէ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը կը շնորհաւորէ Վիլհէլմ կայսրը և իր կառավարութիւնը՝ այժմ Չինաստան գտնուող գերման զօրքերը քաշել որոշելուն համար։ Բան մը որ մասնաւոր հաճելի է Մ. Նահանգաց կառավարութեան։

«ՀԱՄԲՈՒՐԿ-ԱՄԵՐԻԿԱ» շոգենաւային ընկերութեան տնօրէնը այդ ընկերութեան հաշուոյն ընդարձակ տարածութեամբ գետին մը գներ է, նոյն իսկ Շանկայի նաւահանգստին մուտքին վրայ, հոն մթերանոցներ և ապրանքներ շինելու համար։ Գնուած գետինին տարածութիւնը 3000 ոտքէն աւելի է։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Ալլկէմայնէ Զայթունկ Թերթը կոմս Վալտէրզէի վերադառնալուն, և Չինաստան գտնուող Գերման զօրաց ետ կանչուելուն վրայ խօսելու առթիւ հետեւեալ տողերը կը գրէ.— «Գերմանիա գոհացում ստացաւ մարդկային իրաւունք բռնաբարման և մասնաւորապէս իր դեսպանին Պ. Քէթելէրի սպանման համար, թէև Թուան իշխանը՝ գլխաւոր յանցաւորը չկրեց այն պատիժը որուն արժանի էր։ Չինաստան զրկուած Գերման զօրքերը թէև բաղդատաբար սահմանափակ գործունէութիւն մը ցոյց տալու կոչուած էին, բայց կրցան ակնածանք և յարգանք ներշնչել Չինական ժողովրդեան բոլոր դասակարգերուն։ Գերմանիա մեծ համբաւ և ազդեցութիւն կը վայելէ աշխարհի ամէն կողմերը, նոյն իսկ այն ատեն երբ Գերման կառավարութիւնը կը մերժէ խառնուիլ յարուցուած ամէն խնդիրներու մէջ, և ինչպէս Վիլհէլմ կայսրը հաւաստեց իր վերջին ճառերուն մէջ, իր բոլոր գործունէութիւնը կ՝ուզէ նուիրել կայսրութեան ներքին զարգացման, առանց աւելցնել ձգտելու իր հողային ստացուածքները։ Այս պատճառաւ կրնանք գոհ ըլլալ որ Չինաստանի մէջ խռովութիւնները դադրած են, աշխարհի խաղաղութիւնը չէ վրդովուած և Գերմանական շահերը չեն վնասուած անկէ։»

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱ.— Ապէր գերմանական հեռագիր մը կ՝ըսէր թէ՝ Գերմանիա և Հոլանտա յարձակողական և պաշտպանողական դաշնագրութիւն մը կնքեր են մէջերնին։ Չենք գիտեր թէ որքան ճշմարտութիւն ունի «լրագիրներէ ոմանց» այդ լուրը, ինչպէս կ՝ըսէր հեռագիր մը. սա ստոյգ է թէ Հոլանտայի թագուհւոյն ի պատիւ Բոցտամի մէջ տրուած հացկերոյթին միջոցին Վիլհէլմ կայսրը և Վիլհէլմինա Թագուհին բաժակաճառեր արտասաներ են, ի վեր հանելով Բրուսիոյ և Հոլանտայի միջև տիրող սերտ և գաղափարակցութիւնները և փափաք յայտնելով չարունակել այդ մտերմական յարաբերութիւնները՝ կայսերական և արքայական երկու տուներուն միջև։ Ուրբաթ առաւօտ զօրահանդէս մը տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան Վիլհէլմ կայսեր և Վիլհէլմինա Թագուհիին։

ՊԻՍՄԱՐՔ ԻՇԽԱՆԻՆ ի պատիւ կառուցուած յիշատակարանին բացման հանդէսը յետաձգուեր է Վիլհէլմ Պիսմարք կոմսին մահուան պատճառաւ։ Վիլհէլմ կայսրը ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեր է հանգուցեալին մեծ եղբօր՝ Հէրպէրտ Պիսմարք իշխանին։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ՄԷՋ մեծ ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է կ՝ըսեն չարաթ օրը հասած հեռագիրներ։ Լորտ Քիչըներ մայիս 30 Թուով հեռագրեր է Լոնտոն թէ Զօր. Տիքսընի հրամանին տակ Վլաքֆոնթէյն գտնուող անգլ. զօրքերը մայիս 29ին յարձակում կրեր են Տըլարէյ Պօէր զօրավարին զօրքերէն։ Ճակատամարտը սաստիկ եղեր է, բայց Անգլիացիները հասկ ուրեմն յաղթեր են ետ մղել Պօէրները, որ 35 մեռեալ ունեցեր, և ուրիշ մեծ կորուստներ կրեր է։ Անգլիացիներու կորուստն ալ փոքր չէ։ Ասոնցմէ 14 սպայ ու 174 զինուոր սպաննուեր և վիրաւորուեր են։

—Լոնտոնի պաշտօնական պաշտօնատունը կը ծանուցանէ թէ Անգլիացիներու անցեալ շաբթուան կորուստ է 42 սպանեալ և 99 վիրաւոր։ Այս կորուստին մեծ մասը Անգլիացիները կրեր են Բէթէլի և Ստանտէրդընի միջև տեղի ունեցած կռիւին պահուն։

—Բէյրա-Թաունէն կը հեռագրեն թէ Հարաւ. Աֆրիկէի սեւամորթներու պատուիրակութիւն մը շնորհաւորական ուղերձ մը պիտի ուղղէ լորտ Միլներին։ Այս ուղերձին մէջ կը խնդրուի որ Հարաւ. Աֆրիկէի սեւամորթները իրենց իմացական կարողութեան եւ արժանեաց համապատասխան եղանակաւ իրաւունքի հաւասարութիւն վայելեն։

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԲԱՐԻԶԷՆ...ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանս. կարեւոր Թերթերէն մէկը Մաթէն ասկէ մէկ երկու չարաթ առաջ ծանոյց թէ իր խմբագիրներէն Կասթոն Սթիգլէր ի մօտոյ ուղեւորութեան մը պիտի ձեռնարկէ երկրիս չուրջը։ Որոշեալ օր մը Բարիզի հիւսիսային կայարանէն շոգեկառք նստելով պիտի երթայ Բեդերսպուրկ, Մոսքուա, և օգտուելով անդրսիպերիական երկաթուղիէն պիտի հասնի հոն ուր կը վերջանայ այդ հսկայ երկաթուղիի գիծին շինուած մասը։ Անկէ ձիով, կառքով կամ ուրիշ ո և է միջոցով Վլատիվոսթոք երթալով, նորէն շոգեկառք պիտի նստի Վլատիվոսթոքէն երթալու, ուրկէ շոգենաւ պիտի նստի, և ծովերը քերելով կամ անոր զատ կելով, Եօքօհամայէն դարձեալ շոգենաւ պիտի անցնի Սանֆրանսիսկօ Ովկիանոսի անդրանիլ, ու Թերեւս Հոնոլուլու (Հավայի կղզիները) հանդիպելէ ետքը պիտի հասնի Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտեան եզերքը՝ Սան-Ֆրանչեսքօ կամ Վանքուէր, որմէ շոգեկառքով պիտի կտրէ Ամերիկան և պիտի հասնի Նիւ-Եորք։ Հոդկէ դարձեալ Թրանսադլանտիք շոգենաւ մը նստելով պիտի հասնի Ֆրանս, ու շոգեկառքով պիտի հասնի Բարիզ արեւմտեան կայարանը։

Մաթէնի խմբագիրը ճամբայ ելաւ անցեալ չորեքշաբթի օրը։ Երկրիս չուրջը այս իրական ուղեւորութիւնը, գտնուած ամենառաս միջոցներով կը յուսացուի կատարել իբր 40 օրուան մէջ, մինչ Ժիւլ Վէրն ասկէ հազիւ մէկ քանի տասնեակ տարի առաջ, իր հաչակաւոր վէպին մէջ իսկ չէր կրցած երեւակայել երկրիս չուրջը ուղեւորութիւն մը, որ կարելի ըլլար 80 օրէն պակաս ժամանակի մէջ։ Բայց այժմ իսկ մրցորդ մը ելած է Մաթէնի խմբագրին դէմ։ Լը Ժուռնալ Թերթն ալ չուզելով ետ մնալ իր պաշտօնակցէն, իր խմբագիրներէն մէկը նոյն իսկ Մաթէնի խմբագրին ճամբայ ելլելէն երեք չորս օր առաջ ճամբայ հանած է, հակառակ ուղղութեամբ ուղեւորութիւն մը կատարելու երկրիս չուրջը։ Կը մնայ գիտնալ թէ երկու Ֆրանսացի ուղեւորներէն ո՛րը ամենէն քիչ ժամանակի մէջ պիտի կատարէ այդ ուղեւորութիւնը՝... Բարիզէն Բարիզ։

ՓԻԼԻՓՓԻՆԵԱՆՆԵՐՈՒ ԱՊԱԳԱՆ.— Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն մայիս 28 Թուով. «Գերագոյն ատեանին տուած որոշումը՝ «կղզիներու խնդրոյն» վերաբերմամբ, քաղաքային պատերազմի մասին տրուած որոշումներէն ի վեր էն կարեւորը կը նկատուի։ Եւ յիրաւի ատեանը չորսի դէմ հինգ ձայնով որոշեց թէ Փիլիփփեան կղզիները չեն կրնար անհրաժեշտ կերպով վայելել Ամերիկեան սահմանադրութեան առանձնաշնորհումները, ինչպէս եւ իբրեւ նահանգ կազմակերպութիւն ստանալ, և պահանջել որ այս նահանգները մաս կազմեն Ամերիկեան միութեան։ Հետեւաբար խորհրդարանին կ՝իյնայ որոշել Փիլիփփեաններու ապագայ բաղդը, և թէ վարչական ի՛նչ դրութեամբ պէտք է կառավարուի, այդ կղզեխումբը։»

ԳԱՂՏՆԱԼԻՑ ՈՃԻՐ ՄԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ.— Որովայնահատ Ճէք որ այնքան չարաչուք համբաւ մը հանած էր ասկէ տասներեք տարի առաջ, նորէն իր սիրելի քաղաքը դարձա՞ծ է արդեօք։ Շատեր կը հաւատան Թէ այդպէս եղած է, և այն խորհրդաւոր ոճիրը որ անցեալ չարաթ գիշեր տեղի ունեցեր է Հուայթչափէլ Թաղին մէջ, տարօրինակ կերպով կը նմանի չայն ահաւոր ոճիրներուն, որոնք 1888ին այնքան խորին յուզում պատճառեցին։ Եւ աւելի տարօրինակը այն է որ այս ոճիրն ալ գործուած է հազիւ մէկ քանի մեզք հեռու այն տեղէն, ուր որովայնահատ Ճէք 1888 նոյեմբերին սպաննեց Թչուառ Մէրի Քէլլին, և վերջին անգամ ըլլալով քաղաքակիրթ աշխարհի ուշադրութիւնը իր վրայ հրաւիրեց։ Սքոդլէնտ Եարտի հին ոստիկանները, որոնք տասներեք տարի առաջ այնքան հետապնդեցին այդ վագրոտ ոճրագործին, կը յայտարարեն թէ չարաթ օրուան ոճիրը գործուած է բացարձակապէս միեւնոյն պարագաներու տակ, և զոհին մարմինը ճիշդ ու ճիշդ կը յիշեցնէ այն վիճակը զոր 13 տարի առաջ կը տեսնէին որովայնահատ Ճէքի զոհերուն վրայ։ Ոճրին վայրը՝ Դորսէթ Սթրիթ՝ Հուայթչափէլի ամէնէն ողորմելի և անել փողոցներէն մէկն է, որ ցորեկները բոլորովին ամայի է գրեթէ, և գիշերը միայն հոն կը վխտան ամէն ազգէ բոլոր այն կասկածելի չարագործները, որոնց համար երկրորդ հայրենիք մըն է Հուայթչափէլ։ Շաբաթէն կիրակի լուսնալու գիշերը Աննի Օսթին անունով 28 տարեկան կին մը այդ փողոցի պանդոկներէն մէկուն ներկայացաւ ընկերակցութեամբ այր մարդու մը որուն ո՛վ ըլլալը չէ հասկցուած մինչեւ հիմայ, և մէկ քանի բենիրի փոխարէն այդ պանդոկէն մէկ սենեակը վարձեց մէկ գիշերուան համար։ Նոյն գիշերը բնաւ պօռալու ձայն, կամ կռիւի աղմուկ չլսուեցաւ, և կիրակի առաւ՝ ըստ սովորութեան՝ բոլոր անցորդ հիւրերը մեկնեցան։ Ամէնն ալ երթալէ ետքը տանը տէրը գոցեց իր դուռը, և այն ատեն միայն լսեց հեծեծանքի ձայներ որոնք վերնի յարկէն կուգային։ Վեր ելաւ, և անկողնին վրայ տարածուած գտաւ կին մը որ խեղդճալի հոնդիւններ կ՝արձակէր։ Փորին վրայ վէրք մը բացուած էր, այն աստիճան քամենելի, որ կարելի չէ նկարագրել, և որ զարմանալի կերպով կը նմանէր Որովայնահատ Ճէքի բոլոր զոհերուն ստացած վէրքին։ Վիրաւորեալ կինը անմիջապէս Լոնտոնի հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ, ուր մէկ քանի ժամ ետքը մեռաւ, սա բառերը միայն կարենալով արտասանել.— «Ո՜հ, ո՛րչափ կը տառապիմ. Աստուա՜ծ իմ, ո՛րչափ կը տառապիմ։» Զարմանալին այն է որ հիւանդանոցը երկուշաբթի իրիկուն միայն լուր տուեր է ոստիկանութեան, որով Որովայնահատ Ճէք, կամ անոր փառքին նախանձորդը (*), պէտք եղածէն աւելի երկար ժամանակ ունեցած է ապահով տեղ մը փախչելու։ Լոնտոնի ոստիկանութիւնը գործի վրայ է հիմայ, մասնաւորապէս այն ոստիկանները, որոնք տասներեք տարի առաջ գործ ունեցած էին հռչակաւոր ոճրագործին հետ։ Երկուշաբթի գիշեր Թաղին բոլոր կասպարանները խուզարկուեցան, բայց ի զուր. և ամէնէն գէշը այն է որ մարդասպանին վրայ բան գիտցող մէկը չկայ։ Պանդոկապետը սոսկ միայն կրցեր է ըսել թէ Աննի Օսթինի ընկերը՝ արծաթ մօրուսի մը ունէր մազը։ Աւելորդ է ըսել թէ այս ոճիրը խոր տպաւորութիւն թողած Լոնտոնի մէջ, ուր տակաւին չեն մոռցուած Որովայնահատ Ճէքի չահատակութիւնները։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՄԷՋ

Սուրհանդակի բաժանորդագրութիլ ուզողները պէտք է դիմեն մեր գործակալ Ցովհաննէս էֆ. Սիմոնեանի։

·ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ·Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1901 — 1319 1901

Տէ. Լ.

Օր	ՄԱՑԻՍ	Սէֆէր	Ցունիս
21	ՆԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, Բ. օր Հոգեգալստեան, Պահք։ Ցն.՝ Կոստանդիանոսի և Հեղինէայ, և ուխտ է նոցա յայսմ եօթնեկի։	16	3
Կէսօր 4.36			Կէսօր 4.27

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.—1864 մայիս 21/3 յունիսին կը կը կազմուի Բոլսոյ Հայոց Մարդասիրական ընկերութիւնը։

ՋԵՐՄՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Երէկ առտու ջերմաչափին աստիճանն էր

Կ. Պոլիս	27	Պերլին	21	Բեդերսպուրկ	13
Աղեքսանդր.	—	Բարիզ	20	Վիեննա	20
Սոֆիա	16	Աթէնք	23	Թրիեսթ	25
Իզմիր	18	Տրապիզոն	—	Օտեսսա	22

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՔՐՈՆԻԿ

ԵՐԷԿ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ Ս. Պատրիարքը պատարագեց նոյն եկեղեցւոյն տօնախմբութեան առթիւ։ Երկսեռ խուռն բազմութիւն մը լեցուած էր տաճարը։ Ս. Պատրիարքը աւուր պատշաճի քարոզ մը խօսեցաւ, իրեն բնաբան առնելով. «Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ երկիր և բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան և հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւն նորա» խօսքը։ Ն. Սրբազնութիւնը բացատրեց Հոգեգալստեան տօնին նշանակութիւնը, յորդոր կարդաց ժողովրդեան միշտ հաստատ մնալ իր կրօնքին և եկեղեցիին վրայ։ Ըսաւ թէ Հայ. եկեղեցին Օսմանեան մեծազօր կայսրերու հովանաւորութեան տակ միշտ անխախտ մնացած է և թէ վեհ. Սուլթան Համիտ կայսրն ալ միշտ հայրական հոգածութիւն մը ցոյց տուած է Հայ ժողովրդին հանդէպ։ Ս. Պատրիարքը, որ այս անգամ կարճ քարոզ մը խօսած էր, իր խօսքը վերջացուց Ն. Կ. Վեհափառութեան համար մաղթանքներ ընելով։ Պատարագի արարողութեան ատեն Ն. Սրբազնութեան կը սպասաւորէին Եղբայր եւ Մատթէոս վարդապետները և քահանաներ։ Ներկայ էր նաև Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ եպիսկոպոս։ Պատարագէն ետքը Հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ ի հանգիստ ննջեցելոց Բաղդեան գերդաստանին։ Եկեղեցիին առաջնորդներէն ետքը Ս. Պատրիարքը Թափօրով Թաղ. Խորհրդարան առաջնորդուեցաւ, ուր դանէն պահպանիչով մը արձակեց ժողովուրդը, եւ պահ մը խորհրդարանին մէջ հանգստանալէ ետքը իր բնակարանը վերադարձաւ։

ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ կիրակնօրեայ դասախօսութիւնները երէկ եւս չարունակուեցան Բերայի արհեստանոցին մէջ, ուր խմբուած էին բաւական Թուով ուսուցիչ և ուսուցչուհիներ։ Առաջին բանախօսն էր Պէրպէրեան Ռէթէոս էֆ. որ խօսեցաւ հոգեբանութեան և մանկավարժութեան վրայ չուրջ մէկ ու կէս ժամ և լաւ բացատրութիւններ տալով, այդ երկու ճիւղերու գեղեցիկ ուսումնասիրութիւնն ըրաւ։ Երկրորդ բանախօսն էր Սանտրան էֆ. Կուրտիկեան որ Օսմանեան գրականութեան պատմութեան վրայ խօսելով յիշեց այլ և այլ Թուրք գրագէտներ և բանաստեղծներ որոնց փայլեցան այլ և այլ դարերու մէջ։ Կուրտիկեան էֆ. կատարեալ հմտութեամբ և ձեռնհասութեամբ կը վերլուծէր ամէն մէկ բանաստեղծի ոճերն ու ասացուածները և անոնցմէ մէկ քանիին գործերէն էն լաւ կտորները կը կարդար։ Ունկնդիրները չատ գոհ մնացին երկու բանախօսներէն, որոնք հաւասարապէս անծխանելի կերպով ի յայտ բերին իրենց հմտութիւնը և կարողութիւնը, իրենց բանախօսած ճիւղերուն մէջ։

ՊԱՐՍԻՑ գահաժառանգ իշխանը Դաւրէժէ Թեհրան մեկնելէ առաջ, իր ներկայութեանը ընդուներ է Այվազեան եպս.ը, Գահաժառանգը Տ. Սահակ եպս.ի պաշտօնէն հրաժարելուն համար ցաւ յայտներ է, աւելցնելով որ գոհ մնացած էր իր երեք տարուան պաշտօնավարութենէն և ի նշան իր այդ զգացման, Այվազեան եպսկ.ի նուիրեր է իր պատկերը իր ստորագրութեամբ և մասնաւոր գիր մը հետ ղրկեր է Ն. Սրբազնութեան։

ՇԱՊԻՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ խառն ժողովը առաջնորդական ընտրութեան հրահանգ խնդրած է Պատրիարքարանէն, կը կարծուի որ տեղապահ Սմբատ Ծ. Վ. որ փոխանակ

ցուցամոլութեան, լաւն աշխատող մը կ-զած է, առաջնորդ պիտի ընտրուի Վեհակին։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ յառաջիկայ չորեքշաբթի նիստ ընելու հրաւիրուած է։ Սոյն նիստին մէջ պիտի կարդացուի Սսոյ աթոռակից Տ. Կիրակոս Սրբազանի մէկ գիրը։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Թաղ. Խորհրդոյ կազմալուծման վիճակին վերջ մը տրուելու համար, նոր Թաղ. Խորհրդոյ ընտրութեան ձեռնարկուեցաւ երէկ, որուն համար Պատրիարքարանէն կոչուած պիտի հսկէ Հայերէն Թղթակցութեան փոխ-դիւանապետ Գառնիկ էֆ. Հայկեան։

ՍԵՒԵՐԷԿԻ ազգայնոց վերաբերեալ գերեզմանատան մը սեփականելու պահուն որ պաշտօնուած է տեղւոյն Թաղաքապետութեան կողմէ, խնդիր ծագած ըլլալով, կիսկատար թողուած է չինութեան գործը։ Գործին յաջորդաբար դժուարութիւնք ծագում տուած են եւ այժմ հաշիւներով տաղարուած 1.2 ազգայիններու բանած անպատշաճ ընթացքէն։

ՆԱՐԼԸ ԳԱՊՈՒԻ մէջ երեկ եկեղեցական հանդէս մը կատարուեցաւ, եպիսկոպոսական պատարագով։ Հանդէսին կարգադրիչները աշխատասէր, կրթասէր երիտասարդներ են, որոնք կերակրիլ եւ ամսական օրեր գտնելով կը պատրաստեն եւ արդիւնքովը կ'օգնեն այդ թաղին աղքատ վարժարանին։ Մենք այս սիւնակներուն մէջ մէկ քանի անգամ յիշատակած ենք իրենց աշխատութեանց արդիւնքները։ Բայց արդար ըլլալու համար պէտք է ըսենք որ համամիտ չենք իրենց հետ, երբ այնքան աշխատութեամբ և 10 կամ 20 փարաներով գոյացած գումարները հացկերոյթներու, նուէրներու եւ ուրիշ այս կարգի աւելորդ ծախսերու կը յատկացնեն։ Մասնախումբը հարկեցուցիչ պատճառ մը չունի այդքան ծախս պատճառող հանդէս մը կատարելու։ Իր տարեդարձը, իր չնորհակալութիւնը՝ իր գոհ նպատակին յաջողութեան մէջ պէտք էր փնտռել։ Իսկ երբ այս ամենը իր արդէն անձուկ պիւտճէին վրայ չեն ծանրանար, դիտողութիւն չունինք այդ պարագային։

ՄԱԼԿԱՐԱՑԻ եկեղեցւոյն մէջ անցեալ չորեքշաբթի հրդեհ ծագելով մէկ քանի մասերը այրեր են։ Հրդեհը յառաջ եկեր է եկեղեցւոյ մէջ վառուած մոմերէն մէկ քանիին գետին իյնալէն։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ Թերթերը կը գրեն թէ Ալեքսանդրիոյ երեւելիները միջոցներ կը խորհին օր առաջ կանգնելու համար հանգուցեալ Նուպար փաշայի յուշարձանը եւ այս նպատակաւ բացուած հանգանակութեան աւելնար չատերու կողմէ ստորագրուած ըլլալով կը յուսացուի որ մեծ գումար մը կարելի պիտի ըլլայ հաւաքել։

Վիեննայի Միխիթարեան Միաբանութիւնն եւ ի մասնաւորի Մխիթարեան Հարք ի Բանկալթի, եւ Ծաղիկեան ընտանիքը, ցաւով սրտի կը ծանուցանեն զգառնալի մահ՝

ԳԵՐՑԱՐԳԵԼԻ

Հ. ՄԵՍՐՈՊԱՅ Ծ. Վ.Ի ԾԱՂԻԿԵԱՆ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՆԱՑԱՆ

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՀԱՐՑ

Պատուելոյ Գ. Աստիճանի Մէճիտիյէ Շքանշանաւ

որ կարճատեւ հիւանդութենէ ետեւ՝ 74 ամեա բազմարդիւն հասակին մէջ՝ Արարչին ձեռքն աւանդեց իր հոգին, մայիս 18ին ուրբաթ իրիկուն ժամը 10ին (Ը. Ե.), յետ ընդունելոյ զՍ. Խորհուրդս Եկեղեցւոյ։

Կը հրաւիրուին ամենայն ՕՕ. քահանայք, սգակիր բարեկամք ու ծանօթք յուղարկաւորութեան տխուր արարողութեան, որ պիտի կատարուի՝ երկուշաբթի մայիս 21ին, առաւօտեան ժամը 9ին (Ը. Ե.), Սագըզ-աղաճի Ս. Աստուածածին Աթոռանիստ Եկեղեցւոյ մէջ, ուստի Գերյարգելի վախճանելոյն մարմինը թափօրաբար պիտի փոխադրուի Ս. Յ. Ոսկերեան եկեղեցին, եւ անտի պիտի ամփոփուի Վիեննական Մխիթարեան Հարց յատուկ դամբարանն ի Շիշլի։

Բանկալթի, մայիս 19/1 յունիս 1901

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

1 Յունիս 1901

Ֆրանսական 3% փոխառութեան	101.25
Րէժի	323.
Գջնաօլիա	25.07
Երկաթուղի	114 50
Պանք Օթոման	554.
Թրանսվալ	90.50

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(այս առտուան)

ՊԱՇՏՕՆ.— Մուսուլի կուսակալ անուանուեցաւ Պետական Խորհրդոյ Վճռաբեկ Ատեանին ընդհ. դատախազ Նազըմ պէյ։ Սիւլէյմանիէի կառավարիչ՝ Տէրսիմի կառավարիչ Ճէմալ պէյ։

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Սանիէէ աստիճան տրուեցաւ Թնդանօթարանին հաշուակալութեան դիւանին քարտուղար Մուհիէտտին, Մէհմէտ և Զիյվէր էֆ.ներու։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ականակուռ Իֆթիխարի պատուանշան տրուեցաւ Քոնեայի կուսակալ Ֆէրիտ փաշայի։ Բ. կարգի Մէճիտիէ՝ Յունաց Պատրիարքարանի Սինոդին անդամ Մոլովայի մետրոպոլիտ Տ. Ստեփանոսի։ Դ. Օսմանիէ՝ վաճառական Զգօն էֆ. Սիրաքեանի։

ՇՔԱԴՐԱՄ.— Իֆթիխարի չքադրամ տրուեցաւ Կեւմեւշ Սուի հիւանդանոցին մատակարար Սերսթոյի։

ՊԱՄՐԱՑԷՆ մայիս 16 և 18 թուակիր Ներքին Գործոց նախարարութեան քաշուած երկու հեռագիրներ կ'ըսեն թէ այդ քաղաքին մէջ կասկածելի հիւանդութենէն ուէէ նոր դէպք չէ պատահած։

ՄԵԾ ԵՊԱՐՔՈՍ Բարձր. Խալիլ Րիֆաթ փաշայի ընտանիքը Ֆուատ չոգենաւակով երեկ առտու Նոլովայի ջերմուկները գնաց։

ՅՈՒՆԱՐԷՆ «Քոնստանդինուբոլիս» լրագիրը օրինաց հակառակ ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալուն համար դադարման դատապարտուած է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Բարձրագոյն Խորհուրդին որոշմամբ առողջապահական պաշտօնեաները ժամանակ մը Գավագի մէջ Մոնաստըր Ազգի պիտի մնան, իրենց ուսումը կատարելագործելու համար։ Այդ պաշտօնեաները թուով 8 պիտի ըլլան և 200 ղշ. ամսական պիտի առնեն։ Մասնաւոր քննիչ մը անոնց պիտի ուսուցանէ հականեխման ամէն կերպերը, և յետոյ վկայականներ պիտի տրուին իրենց։

ՕՏԱՐ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԸ.— Մայրաքաղաքիս մէջ գտնուող օտարազգի փաստաբանները չաբաթ օրը փաստաբան Պ. Միցցիի գրասենեակը հաւաքուելով խորհրդակցութիւն մը ունեցեր են Դատական պաշտօնատան այն որոշման մասին, որով իրենք իրաւունք չէին կրնար ունենալ Օսմ. դատարաններու առջեւ իրենց արուեստը ի գործ դնելու։ Այդ գումարման մէջ որոշուեր է դիմում մը ընելով խնդրել որ ի գործ դրուի այն կայս. Իրատէն, որուն համաձայն ամէն ամբաստանող կամ ամբաստանեալ իրաւունք ունի ինք անուանել իր փոխանորդ փաստաբանը։

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ Նախարարութեան որոշմամբ դատ պիտի ենթարկուի Ղալաթիոյ քարափի ոստիկաններէն Ալեէտտին էֆ., որ իր պաշտօնին կիրառման մէջ թերացած էր։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ նորընտիր կուսակալ Թէվֆիք պէյի նոր պաշտօնը վաւերացնող կայս. Ֆէրմանը ամսոյս 17ին կարդացուեր է Սելանիկի կառավարական ապարանքին մէջ։ «Ապարանքին դրան առջեւ չարուած էին բազմաթիւ զինուորներ, ոստիկաններ եւ ուրիշ պաշտօնեաներ։ Ապարանքին սանդուղին վրայ կարգով կեցած էին քաղաքիս Թ'րքաց, Յունաց, Պուլկարներու եւ Հրեաներու վարժարանին աշակերտները։ Զինուորական նուագածուներու խումբ մը ընտիր կտորներ կը նուագէր։ Ժամը երեքին կուսակալութեան բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարները, կայս. Գ. զօրաբանակի հրամանատարի փոխանորդ Խայրի փաշա, կուսակալի օգնական Քոնսդանդինիդի փաշա են. կառավարական ապարանք երթալով ընդունեցան կուսակալ Թէվֆիք պէյի կողմէ, որ ձեռքը բռնած կայս. Ֆէրմանը պաշտօնատարի մը յանձնեց։ Ֆէրմանին ընթերցումէն ետքը կուսակալը բանախօսութիւն մը ըրաւ, ուրկէ ետքն ալ նախնական դատարանին անդամներէն մին բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեան համար։ Ներկաները ամէններով ձայնակցեցան։ Ապա հիւրերը զանազան ըմպելիներով են. մեծարուելէ ետքը մեկնեցան։ Յաջորդ օրը քաղաքիս հիւպատոսական մարմինը կառավարութեան ապարանքը երթալով շնորհաւորեց նորընտիր կուսակալ Թէվֆիք պէյը։»

ԹՈՇԱԿԻ ՎՃԱՐՈՒՄ.—Շաբաթ օրուընէ սկսեալ Քաղաքային եւ Զինուորական հանգստեան թոշակի առնողներէն սկսուած է մէյմէկ ամսական բաժնուիլ։

ՈՍԿԻԻ ՀԱՆՔ.—Սելանիկի մէջ հրատարակուող Ալէնի— անուն լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Ավրաթհիսարի մէջ ոսկիի հանք մը գտնուեր է։

ՄԱՐԳԱՐԻՏԻ ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆ.— Ասկէ առաջ գրած էինք թէ Գերմանացի Պ. Մաքս Շիւլլեր Մեծ-Եպարքոսութեան աղերսագիր մը մատուցանելով խնդրած էր որ Կարմիր Ծովու եզերքներուն մօտերը մարգարիտի որսորդութեան մենաշնորհ տրուի իրեն։ Ծովային նախարարութիւնը, որուն յանձնուած էր այս խնդրին քննութիւնը, յայտարարած է թէ մարգարտի որսորդութիւնը այդ կողմի բնակիչներուն միակ արուեստն է և անոնք անոր միջոցաւ իրենց ապրուստը կը ճարեն, հետեւաբար այս մասին տրուելիք մենաշնորհ մը մեծ վնաս պիտի պատճառէ այդ տեղացիներուն։ Զննհետ պաշտօնատունը այս առարկութիւնները նկատողութեան առնելով մերժած է այդ խնդրագիրը։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ միջեւ առեւտրական դաշնագիր մը կնքման համար բանակցութիւններ պիտի սկսին այսօր մասնաւոր յանձնաժողովի մը կողմէ, որուն անդամներն են Ռումանիոյ կողմէ Երեսփ. Ժողովոյ անդամ Պ. Պ. Բրեա Մըսըր և Բարամպարօ, երկրաչափ Պ. Պրաթիանօ, և Կարօլ Թագաւորին անձնական կալուածներու պաշտօնատան ընդհ. քարտուղար Պ. Պոյքոյեանօ, որոնք մայրաքաղաքս հասած ըլլալով չաբաթ օրը առանձնական դեսպան Պ. Կիքայի կողմէ Մեծ-Եպարքոս Խալիլ Րիֆաթ փաշայի և Արտաքին Գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի ներկայացուեցան։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԳԻԾ.—Նէմլիզադէ Թահսին բէյ արտօնութիւն խնդրած է կայս. կառավարութենէն, Մանասթըրէն մինչեւ Բրեվէզա երկաթուղիի գիծ մը շինելու համար, որ Եաննայէն ալ պիտի անցնի։

ՊԷՐՈՒԹԻ ԱՐԿԱԾԸ.— Պէյրութի մէջ անցեալ օր ծանր արկած մը պատահեր է, որ պատճառ եղեր է բազմաթիւ հոգիներու մահուան եւ վիրաւորուելուն։ Այսս էֆ. անուն անձի մը կողմէ 15 տարի առաջ կառուցուած մեծ ափարթըման մը, ուր կը բնակէին մէկ Հայ, մէկ Անգլիացի, մէկ Գերմանացի և մէկ քանի Հրեայ ընտանիքներ, յանկարծ փլչեր և փլատակներուն տակ բազմաթիւ անձեր մնացեր են։ Նոր տեղեկութեանց նայելով մինչեւ հիմայ փլատակներուն տակէն 20է աւելի մեռելներ դուրս հանուած են։ Վիրաւորուածներուն թիւը մեծ է։ Մեռելներուն մէջ կը գտնուին քաղաքին Րէժիի մասնաճիւղին պաշտօնեայ Պ. Լամթէրշթէյն, մայրը, երկու քոյրերը, կինը և երկու զաւակները։ Րէժիի ուրիշ պաշտօնեայ մը Պ. Բիւրքճի ծանրապէս վիրաւորուած է, իսկ իր 9 անդամէ բաղկացեալ ամբողջ ընտանիքը կորսուած է։ Դիակները չէնքին փլատակներուն տակէն հանուած են։ Վերջին լուրերուն նայելով այս արկածին հետեւանօք 18 հոգի մեռեր և 14 հոգի վիրաւորուեր են։ Պէյրութ քաղաքը խորին յուզման մը մատնուած է։ Տեղական իշխանութիւնները կը չարունակեն փլատակները պեղել, անոնց տակէն մեռելները ու վիրաւորեալները դուրս հանելու համար։ Փլած ափարթըմանը չատ խախուտ կերպով շինուած է եղեր և մէջը կը բնակէին 40ի չափ անձեր՝ այր, կին և տղայ։ Նոր տեղեկութիւններ կ'ըսեն թէ մեռեալներուն 11ը Պէյրութի Րէժիի մասնաճիւղին պաշտօնեաներէն են։ Պեղման գործողութիւնները կը կատարուին նահանգին կուսակալ Րէշիտ պէյի ներկայութեամբը։

ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԸ անձրեւոց սաստիկ տեղատարափ բաւական մեծ վնասներ պատճառեր են Վերին Վոսփորի մէջ, ելակի արտերուն և թթենիներուն մեծ մասը աւերելով։ Գուլէլիի մէջ ալ խոշոր կաղնի մը տապալելով հեռագրական թելերուն վրայ ինկեր և կտրեր է զանոնք։ Քաղաքապետութիւնը երէկ գործաւորները ղրկելով հարկ եղած նորոգութիւնները ընել տուաւ։

160 ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԱՐԴ ՄԸ.—Իզմիրէ կ'իմացնեն թէ Կուսեմա գաւառակին մէջ վերջերս Իսմայիլ անուն ծերունի մը մեռեր է, որ 160 տարեկան է եղեր։ Այս նահապետը 200է աւելի այր և կին զաւակներ, թոռներ, թոռնորդիներ են. ունի եղեր։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Մայիս 16էն 19, այսինքն երեք օրուան միջոցին մայրաքաղաքիս մէջ 206 մահ պատահած է, որոնց 128ը Իսլամ են (73ը այր և 55ը կին), 66ը Քրիստոնեայ (39ը այր և 27ը կին) և 12ը Հրեայ (9ը այր և 3ը կին)։

ԱՒԱԶԱԿՆԵՐՈՒ ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ.— Գաբրովայի Հասան անուն աւազակապետին հրամանին տակ գտնուող և 8 աւազակներէ բաղկացեալ խումբի մը Նիքէթորի մօտերը հասած ըլլալը տեղական իշխանութեանց կողմէ իմացուելով կայս. զօրաց ջոկատ մը աւազակներուն դէմ ղրկուեր և տեղի ունեցած ընդհարումէն վերջը աւազակներէն երկուքը վիրաւորուած, մեռած և երեքն ալ ողջ առողջ ձեռք անցուեր են։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ ՄԸ.— Վեհ. Սուլթանը, որ միշտ կը պաշտպանէ իր հաւատարիմ հպատակները և իրենց գիտութեամբն և կարողութեամբ երկրին օգտակար հանդիսացող անձերը, առանց կրօնի եւ ազգի խտրութեան, այս անգամ ալ բարեհաճած է Իր հոգածութեանը մէկ նոր ապացոյցը ցուցնել, Իր քիմիագէտ Տք. Ծանի պէյի նկատմամբ։ Յայտնի է թէ Պոլիս կամուրջին գլուխը գտնուող հանրածանօթ Ծանի դեղարանին չէնքը կը պատկանի Էվգաֆի նախարարութեան և այդ դեղարանը յիշեալ չէնքին մէջ կը գտնուի 35 տարիէ ի վեր։ 3 տարին անգամ մը նոյն չէնքին վարձակալութեան աճուրդի դրուելուն հետեւանօք չէնքին ամսական վարձքը մէկ քանի տարիէ ի վեր 13 ոսկիէն 15, 17 և 24 ոսկիի բարձրացած էր յաջորդաբար և այս պատճառաւ Տոքթ. Ծանի պէյ գումար մը պարտական մնացած էր յանձնել ամսականներէն։ Վերջերս մրցակից մը այդ չէնքին վարձակալութեան աճուրդին առեն աւելի բարձր գին մը առաջարկած ըլլալով, հրահանգ տրուած էր Տոքթ. Ծանի պէյի պարպել այդ դեղարանը և իր կողմէ ալ այդ բանը մերժուած ըլլալով, գործը դատարանի յանձնուած և դեղարանը փակուած էր։ Վեհ. Սուլթանը խնդիրը իմանալով կայս. Իրատէով մը բարեհաճած է հրամայել Էվգաֆի պաշտօնատան որ Ծանի դեղարանը վերաբացուի և խնդրոյ առարկայ եղող չէնքին մէջ մնայ և գործէ առաջուան պէս,

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքի ընտրողական Ընդհանուր Ժողովին ներկայ գտնուելու համար չաբաթ օրը Իզմիրէն մայրաքաղաքս հասաւ Ամալիեայի տրուանտէր Սոկրատ էֆ. Սոլոմոնիտէս, որ Իզմիրի թեմին պատուիրակն է։

—Ուրբաթ օրը Սելամլըքի արարողութենէն ետքը Մէթիմնայի մետրոպոլիտը կայս. Պալատան Ա. Թարգման Թահսին պէյի կողմէ կանչուելով ստացաւ Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան, զոր Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած էր չնորհել։

—«Քոնստանդինուբոլիս» երկար յօդուած մը հրատարակելով կ'ըսէ թէ՝ նախկին Պատրիարք Տ. Նոաքիմի վերընտրութիւնը բացայայտ է, որովհետեւ Պատրիարքութեան բոլոր թեմերուն պատուիրակները համակիր են Ն. Սրբազնութեան։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ Վարչութիւնը 4500 ոսկի վճարած է Սելանիկ-Կ. Պոլիս երկաթուղւոյ ընկերութեան, ի հաշիւ քիլոմեդրի երաշխաւորութեան գումարին։

ՄԽԱԽՈՏԻ ՐԷԺԻԻՆ ընդհ. անօրէն Պ. Լուի Ռամպէօ, փոխ-անօրէն Պ. Րամպէյ և ընդհ. անօրէնութեան Ա. քարտուղար և Թարգման Խալիտ Զիյա պէյ ուրբաթ օրը մասնաւոր կառախումբով Քոնեա ուղեւորեցան, տեղւոյն Րէժիի գործառնութիւնները աչքէ անցընելու համար։

«ՖԱՐԻՆ-ԼԱՔԹԷ» կոչուած փոքր տղայոց ուտելիքէն մաս մը իբր նմոյշ Բժշկական Վարժարանին յանձնուած է տարրալուծուելու համար։

ՓԱԹԵՐԻՆԻ (Սելանիկ) մէկ գիւղին մէջ 4 իսլամ տղաքներ խաղացած ատեննին մէջերնին յանկարծ կռիւ մը ծագելով տասնամեայ Ճեմալ Վէլի անուն տղան ծեծելով բարձր տեղէ մը վար ձգեր և ձեռքէն վիրաւորեր է. Ճեմալ վիրաւորեալին ճիչերը անլսելի ըլլալու համար քարով անոր գլուխը ջախջախեր և դիակը խոշոր ծառի մը բունին մէջ պահեր է։ Ոճրագործ տղան ձերբակալուած է։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. փոխոխեալ պարտուց պարտամուրհակներէն ունեցողներուն թէ՝ 1881 դեկտեմ. 8/20ի կայս. Իրատէին Ե. յօդուածին 5րդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն ջնջուած պիտի համարուին այն բոլոր կտրոնները, որոնք իրենց պայմանաժամը լրանալէն մինչեւ 6 տարի ներկայացուած չեն գանձուելու համար։ Հետեւաբար իրենց պայմանաժամը 1895 սեպտ. 1/13ին լրացող թիւ 24 կտրոնները եթէ մինչեւ 1901 օգոստ. 31/13 սեպտեմ. չներկայացուին գանձուելու համար, ջնջուած պիտի համարուին։

* * *

Հանր. Պարտուց Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4% Բերբերքէ փոխառութեան պարտամուրհակներէն ունեցողներուն թէ՝ 1890 ապրիլ 15/28ի կայս. Իրատէին Ժ. յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն ջնջուած պիտի համարուին նոյն պարտամուրհակներուն այն բոլոր կտրոնները, որոնք իրենց պայմանաժամին լրանալէն մինչեւ 6 տարի ներկայացուած չեն գանձուելու համար։ Հետեւաբար իրենց պայմանաժամը 1895 սեպտ. 1/13ին լրացող նոյն պարտամուրհակներուն թիւ 16 կտրոնները եթէ մինչեւ 1901 օգոստ. 31/13 սեպտեմ. չգանձուին, ջնջուած պիտի համարուին։ 14—1

Կ. Պոլիս մայիս 19/1 յունիս 1901

ԹԱՔՍԻՄԻ ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶԻՆ Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ Պ. Լանկէի կողմէ տրուելիք նուագահանդէսը, որ չաբաթ իրիկուն տեղի պիտի ունենար նոյն պարտէզին մէջ, այս իրիկուն պիտի տրուի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 1 յունիս.—Իտալիոյ Հէլէն Թագուհին աղջիկ զաւակ մը ծնաւ։ Մայրն ու աղջիկը քաջառողջ են։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսրը «Երկաթէ Թագ» պատուանշանը նուիրեց Ֆրանսացի Զօր. Պօննալի և գնդպ. Կալլէի, որոնք այսօր Բոցտամի մեծ զօրահանդէսին առեն խանդավառ ցոյցերու առարկայ եղան։

—Վիլհէլմ կայսրը «Լուիզ» պատուանշանը նուիրեց Հոլանտայի Վիլհէլմինա Թագուհիին, և Սեւ Արծւի պատուանշանը՝ անոր ամուսնոյն Հանրի իշխանին։

ԲՈՑՏԱՄ.— Հոլանտայի Թագուհին և իշխան-ամուսինը Շուէրին ուղեւորեցան։ Վիլհէլմ կայսրն ու կայսրուհին մինչեւ կայարան ուղեկցեցան անոնց։

—Վիլհէլմ կայսրը հրամայած է որ դիւրութիւններ տրուին այն Ֆրանսացի ըսպաներուն որոնք կուզեն Ալսաս-Լորէն երթալ։

ՓԱՐԻԶ.— Հանրապետութեան նախագահը այցելեց Լա Ֆլէշի զինուորական վարժարանը։

—Մադակասքարի նախորդ Թագուհի Ռանավալօ կը յայտարարէ թէ խիստ գոհ մնացած է Փարիզի մէջ իրեն եղած ընդունելութենէն։

ՎԻԷՆՆԱ.—Ֆրանց-Ժոզէֆ կայսրը յունիս 12ին Բրակա պիտի երթայ։

— Հունգարական պատուիրակութեան ելմտական յանձնաժողովը ընդունեց ելմտական պիւտճէն և վստահութիւն յայտնեց Աւստրիոյ-Հունգարիոյ ելմտական նախարար Պ. Քալլէյի։

ՔՈՐՈՆՆԸ (Սպանիա).—Ոստիկան-զօրաց և մաքսատան գործաւորներու միջեւ երէկ կռիւ մը պատահեցաւ, երեք հոգի և կին մը սպաննուեցան։ Բազմաթիւ վիրաւորեալներ կան։ Քաղաքային հիւանդանոցը լեցուած է վիրաւորներով։ Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուեցան։ (Սերվիս)

ՍՕՖԻԱ.—Ֆերտինանտ իշխանը Եղէնթալ ուղեւորեցաւ, ուր պիտի կատարուի իր մօրը Քլեմանթին իշխանուհիին ծննդեան տարեդարձը։

ՊՐԻՒՍԷԼ.— Քոնկոյի արժեթուղթերու գիները մեծ անկում մը ենթակայ եղան, Քոնկոյի Ազատ Պետութեան՝ Պելճիոյ միացուելուն և երկաթուղիներու վերադնման մասին տարածուած զրոյցներու հետեւանօք։

ՓԱՐԻԶ.—Բերլինի Ամերիկեան դեսպանը իր կառավարութեան կը հեռագրէ թէ Ֆրանսացի Զօր. Վուայռոն պիտի յաջորդէ մարէշալ Վալտէրզէի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պատերազմական նախարարութիւնը հրահանգ ղրկեց Զինաստանի Անգլ. զօրաց իրենց երկիրը վերադառնալ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Այսօր Զինական ջուրերու Գերման ատմիրալը Վոսունկէն համբայ ելաւ Սինկաբուր երթալու համար։

ՓԱՐԻԶ.—Կը ծանուցուի թէ Հոլանտայի Թագուհին պիտի խնդրէ Վիլհէլմ կայսրէն միջամտել, իրաւարարական համաձայնութիւն մը կնքելու համար Անգլիոյ եւ Հարաւ. Ափրիկեան Հանրապետութեանց միջեւ։

—Քրիւկէր նախագահը Ֆրանսայի և Ռուսիոյ ծանուցագիր մը մատուցանելով կը խնդրէ որ Լա Հէյի իրաւարար ատեանը միջամտէ անգլէ-թրանսվալեան վէճին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Բարեկոյսէն հասած հեռագիրներ կ'ըսեն թէ Պօէրները 500 ձի գրաւեր են Անգլիացիներէն։ Փօեր Զօր. Քրիւցէնկէրի գունդը յանկարծակի կը բերէ բոլոր Անգլ. կառախումբերը։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ՀՌՈՄ, 2 յունիս.— Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը իր աղջկան ծննդեան առթիւ բազմաթիւ դատապարտեալներու ներում շնորհած է։

ՄԱՏՐԻՏ.— Քորթէսի մէջ զինուորական վարչութիւն հրատարակուեցաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսրը պահակներու որսորդ զօրաց վաշտին պետ անուանեց Հոլանտայի Վիլհէլմինա Թագուհին։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ,, Ի ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Կը տպուին ամէն տեսակ Տաճկերէն, Հայերէն և Գաղղիերէն գիրքեր՝ տետրակներ, մահազդներ, նամակի գլուխներ, և կը կատարուին ուրիշ ամէն տեսակ տպագրական գործեր, դիւրամատչելի պայմաններով։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է

կէս օրէն վերջ, թերթը առաւօտները ելլելուն համար։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱԿԱՇԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՇԱՀՈՂ ԹԻՒԵՐՈՒՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

188ՐԴ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ — (Ն. Տ.) 1 ՕՐԻՆԻՍ 1901.

Թիւ	Ֆրանկ	Թիւ	Ֆրանկ	Թիւ	Ֆրանկ	Թիւ	Ֆրանկ	Թիւ	Ֆրանկ
894794	300000	199668	1250	1550698	1250	339761	1000	1328488	1000
1102810	25000	228939	»	1864527	»	567314	»	1415217	»
437228	10000	252626	»	12137	1000	592468	»	1452277	»
497183	»	252630	»	12138	»	607561	»	1527010	»
934188	2000	497182	»	15152	»	652275	»	1543424	»
1148899	»	862790	»	32801	»	710364	»	1723689	»
1428041	»	976772	»	217092	»	890338	»	1805674	»
1531572	»	1221248	»	224348	»	894793	»	1813895	»
1806901	»	1318516	»	228938	»	1038224	»	1925035	»
1813894	»	1321528	»	234993	»	1167161	»	1963946	»

400 ՖՐԱՆԿ ՇԱՀՈՂ 750 ԹԻՒԵՐ

Որոնցմէ պարգեւ շահողները վերի ցուցակին մէջ փնտռելու է։

6746— 50	434271— 5	856556— 60	1221246— 50	1580161— 5
12136— 40	437226— 30	862886— 90	1227201— 5	1592406— 10
15151— 5	444901— 5	865116— 20	1231011— 5	1629791— 5
32801— 5	474391— 5	871146— 50	1258481— 5	1644671— 5
33021— 5	481776— 80	882156— 60	1310526— 30	1709026— 30
65461— 5	487471— 5	890336— 40	1314856— 60	1711351— 5
150291— 5	497181— 5	894791— 5	1318517— 20	1711836— 40
173641— 5	514296—300	934186— 90	1319761— 5	1723686— 90
192596—600	515311— 5	940751— 5	1321331— 5	1729451— 5
198976— 80	516221— 5	942741— 5	1321526— 30	1729891— 5
199666— 70	533151— 5	945951— 5	1328096—100	1738981— 5
202446— 50	544016— 20	976771— 5	1328486— 90	1774536— 40
204071— 5	547366— 70	978781— 5	1337841— 5	1789331— 5
217091— 5	567311— 5	987121— 5	1341071— 5	1792216— 20
224346— 50	592466— 70	1001101— 5	1361891— 5	1796886— 90
228936— 40	607562— 5	1017471— 5	1393431— 5	1805671— 5
234991— 5	651416— 20	1038221— 5	1415216— 20	1806251— 5
242071— 5	652271— 5	1050306— 10	1418026— 30	1806901— 5
252626— 30	675481— 5	1058721— 5	1428042— 5	1811091— 5
293991— 5	685456— 60	1061456— 60	1429261— 5	1813891— 5
294486— 90	698456— 60	1064196—200	1431336— 40	1824486— 90
305241— 5	707891— 5	1070586— 90	1441511— 5	1833546— 50
314261— 5	710361— 5	1073831— 5	1452276— 80	1843341— 5
321471— 5	737761— 5	1080751— 5	1475656— 60	1862556— 60
326661— 5	742821— 5	1102806— 10	1479761— 5	1864526— 30
339261— 5	749691— 5	1114266— 70	1486886— 90	1866786— 90
350021— 5	765106— 10	1148896—900	1519091— 5	1906586— 90
365441— 5	780516— 20	1161126— 30	1527006— 10	1925031— 5
387881— 5	795766— 70	1161586— 90	1531571— 5	1935821— 5
395886— 90	806211— 5	1167162— 5	1543421— 5	1963946— 50
421521— 5	814816— 20	1200496—500	1547396—400	1969856— 60
431126— 30	825481— 5	1220186— 90	1550696—700	1975926— 30

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Ե. Դ. Ս. Սալեհի.—Ձեր հասցոին թերթը ղրկել սկսանք, բաժանորդագրութիւնը թղթադրոշմով կրնաք վճարել. 100 հատ 20նոցը 50 զր.ի հաշուով։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.—Հանր. Պարտուց Վարչութիւնը նուազուրդի դրած է հետեւեալ ապրանքներու հայթայթումը.—500 ծրար սեւորակի Թուղթ ծրարը 43 քիլոնոց, ֆորմա 116 սանթիմեթր × 80 սանթիմեթր, առանց ծախքի յանձնելի Հանր. Պարտուց՝ երեք ամսուան միջոցին։ 2000 ծրար սեւորակի Թուղթ, փոամա էմբեխալ, 22 քիլոնոց, ամսական 1000 ծրար առանց ծախքի յանձնելի։ 1000 ծրար սեւորակի Թուղթ, փոամա Րէալէ, 16 քիլոնոց, յանձնելի ամսական 500 ծրար։ 100 ծրար սեւորակի Թուղթ, փոամա էմբեխալ, 25 քիլոնոց, յանձնելի ամսական 15 ծրար։ 500 ծրար ներկակ Բաալա Թուղթ, փոամա 102×66, 17 քիլոնոց, յանձնելի ամսական 100 ծրար։ 100 ծրար Շամուա Թուղթ, փոամա 82×60, 12 քիլոնոց, յանձնելի երկու ամսուան մէջ։ 1000 եռթաս սեւորակի լաթ «Պոքքամ» կոչուած, յանձնելի երկու ամսուան մէջոցին։ 2000 եռթաս սեւորակի համար քիան լաթ, յանձնելի երկու ամսուան միջոցին։ 2000 օվա ամպալոժի Թուղթ, յանձնելի ամսական 1000 օվա։ 300 կապոց քառօվա Թիւ 15-20-25, յանձնելի ամսական 100 կապոց։ Այս ապրանքներուն նմոյշները հանրութեան սեւամատուցման առկ դրուած են։

Ամէնամեայ նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ մայիս 25/յունիս 3ին, ժամը 10էն մինչեւ 3 (Ը. Ե.)։ Վերջնական նուազուրդը պիտի կատարուի 3% զեղչով, ամէնամեայ նուազուրդէն եւթը մինչեւ 3 օր։ Երրորդ օրը խնդրանքները պիտի կարենան ընդունուիլ մինչեւ կէս օրէն եւթը ժամը 3 (Ը. Ե.)։ Նուազուրդներուն մասնակցիլ փափաքողները պարտին հայթայթել ապրանքներուն արժէքին 10%ը դրամ Թողուլ Հանրային Պարտուց կեդրոնական սնտուկին մէջ։

Խնդրանքները պէտք է մատուցուին կնքուած պահարաններով և ընկերակցութեամբ Թուղթերու, լաթերու և քառթոններու նմոյշներուն։ Այդ նմոյշները պէտք է իրենց տէրերուն ինքնութիւնը ապացուցանող նշաններ ունենան։ Պայմանագրութեան տեարակը այսօրուընէ սկսեալ հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած է, վարչութեան էքսնոմային մէջ, ժամը 10էն մինչեւ կէս օրէն եւթը ժամը 3 (Ը. Ե.)։ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

11/24 մայիս 1901 4—4

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԻՖԱԳԱԹԻ ՁՈՒՐԸ

Տրապիզոնէն մէկ ժամ հեռու Քիսարնա գիւղին ինֆագաթի կոչուած ակէն բղխող հոյակերպ ջուրը, ամէն տեսակ բուժիչ հանգամանքներ ունենալուն համար, մայրաքաղաքիս և Օսմ. բոլոր քաղաքներու մէջ ծախու հանուած և գինքը գործածողներուն կողմէ գնահատուած է ստամոքսի, Թոքերու, լեարդի եւն. հիւանդութեանց դէմ ազդու դեղերուն մէ ըլլալուն համար։ Ներքոյէն եկող զանազան հոլքային ջուրերու մէջտեղը ինֆագաթի հանքային ջուրը, ծննդական գործարանաց հիւանդութեանց բուժման մէջ ամէն հոլքային ջուրերէն ալ լաւ կը իմանուի, ատանց գանելիք ելնելու։ Կերակուրի ատեն խմուած պահուն մարսողութիւնը կը դիւրացնէ։ Բժշկական վարժարանի կողմէ կատարուած ապրանալուծումէն հաստատուած է որ իր մէջ չափազանց կերպով ծծմբային ազ պարունակելուն համար, մորթի հիւանդութեան բուժման ալ կը նպաստէ։ Այս հանքային ջուրը որ ամէն գեղարանի մէջ ալ կը գտնուի, կը յանձնարարենք հաստատութեան գործածել, նախընտրութիւն տալով բոլոր օտար հանքային ջուրերէն։

ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶՍՓՈՒ ՎՐԱՑ

ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆ Ա.

Կ. Պոլիս, Սալթաճ Համամ

Հաճօբաղիո խաճ

Նո. 20 ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ Նո. 20

Եթէ կ'ուզէք գնել ամէն, տեսուն և ձեւուոր հագուստներ, անգամ մը այցելեցէք «ԼՈՒՍԻՆ» վաճառատունը. պիտի տեսնէք թէ օտար և քնիկ ոչ մէկ վաճառատուն կարող է մրցիլ մեզի հետ, ասիկայ կրնան հաստատել մեզի այցելող յարգոյ յաճախորդները։

Վաճառատունս ներկայ եղանակին համեմատ մեծ քանակութեամբ պատրաստ ապրանքներ ունի, նոյնպէս և մեր վարպետ ձեւագէտին ձեւառմբ չափու վրայ լիիրա ընտիր և տեսուն տարազներէ հանդերձեղէններ, ամօքէն, փառք, եւն. կը պատրաստուին։ Եթէ ապսպրուած հագուստները յաճախորդներու ճաշակին յարմար չըլլան՝ սիրով կա պիտի ընդունուին։ Այս մեծ առաւելութիւնէն կրնայ հասկցուիլ թէ ընտիր ճաշակի համեմատ չինուած քներու վրայ կը ծախուին. ըստ կարի ամենաչափաւոր գիներով, այսպէս վստահելով ամէն մրցում։ Մէկ անգամ փորձի համար այցելեցէք սոյն վաճառատունս, և կը յուսանք որ ամէն այցելողները գոհ պիտի մնան։ 100—44

ԳԷՈՐԳ ՆԱՇԻՏԵԱՆ

ՓՈՐԱԳՐԻՉ

Էմլէ Զադիէնէ Ֆէյէր դէվրէ Թիւ 34

5 6 աստիճան եւրոպայի մէջ փորագրութեան արուեստին պատրաստած ըլլալով, զղզպատի և ուրիշ ժառանգներու վրայ կը փորագրէ ճարտարութեամբ, կը չինէ քաուչուկէ և ժառանգէ կնիքներ, թժշկի, փաստաբանի ըլլալնէ ալն, փորագրութիւնը կը կատարէ նոր դրութեամբ, այսինքն քիմիական դեղերով, մաքուր և ածան դիւրամատչելի պայմաններ։

ԶԻՆԿՕԿՐԱՖԻ—ՔԻԼԻԿՐԱՖԻ

Ճանճարարութիւնք փութով և գոհացուցիչ 8—6

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՏԱՂԱՋԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԻՇ ՍՏԵՓԱՆ Ճ. ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ

Օսմանեան գրականութեամբ զբաղուղներու համար խիստ կարեւոր գիրք մըն է, որուն մէջ բացատրուած են առգաչափութեան բոլոր օրէնքները։ Գին 5 զրուշ։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH & MERCANTILE

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՀ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1800 ԻՒՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	14,409,089.10.1	»
1899ի տարեկան հասոյթը	3,073,226.13.11	»

NORTHERN INSURANCE COMP.

ՆՕՐԹՀԷՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836 ԻՒՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	5,509,273	» »
1899ի հասոյթը	1,187,296	» »

Այս ընկերութիւնք հաւատարիմ իրենց ընծայած բացարձակ վճռակամութեան հակակ գործադրել իր և պահեստի գումարաց տեսակիցով հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնները կընդունին ընդհանուր, կարասեաց, վաճառքի եւլն. ԻՒՐԱՔ ԴԻՒՐԱՄԱՏԱՉԵԼԻ ԳՇՈՎ ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ. ՔԱՆ ՈՐ ԵՒԻՒՂ ԱՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

ՎՃԱՐՄԱՆԻՆՔ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԱՏԱՋԱԳՈՒՆՈՒԹԵԱՄԲ ԿՐ ԿԱՏԱՐՈՒԻՒ

Մինչ այժմ հրդեհի վնասաց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ՉՈՐՈՍ ՄԻԼԼԻՈՆ Ազգ. ոսկի կ'ընդգրկէ.

ՄԱՐԻԹԱՑՄ

MARITIME INSURANCE Co.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500,000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ՕՍՄ. ՈՍԿԻ 110,000

Այս ընկերութիւնն ունի շրջելնաւաց եւ առագաստանաւաց մէջ բեռցուած ապրանքներն և գրամածրարներն ինչպէս նաեւ ամենաբեր թղթատարով ուղղարկուած ինչքերը իտա շահաւէտ և օգտակար պայմաններով կապահովագրէ. Մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել առ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՑ, Գ. Ց. ՍԵՐՈՐԵԱՆ.— ՂԱԼԱԹԻԱ ՄԷՀՄԷՏ ԱԼԻ ԲԱՇԱ ԽԱՆ ԹԻՒ 22

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

1881 Մարտ 20ի կայս. Իւքազով արտօնեալ։
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ։
Ընկերութեան ագարանքը, Մեծ Մորքսխա 37։
Ապահովագրութեանց հիւղերը ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՅՔ։

1898 տարւոյն մէջ գանձուած ապահովագրին 34,775,462 ֆր
Երաշխաւորութեան գումար 121,765,333 »
1881 են ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրութեանց վճարած է աւելի 164,172,000 »

ՌՆՆԻՉ ընկերութեան յարեւելս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

ՂալաԹիա, Քաթխէի վէյ (Մափափան հին փողը)

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ Թուրքիոյ համար ԹԵՈՏՕՐ ՐՏԻՒԻՆ

Ա. Յ. Ճիհանկիրեան Կարմիր Աիրի
299, Ռահմեդիէ Ճատեսի, Ստամպուլ 299

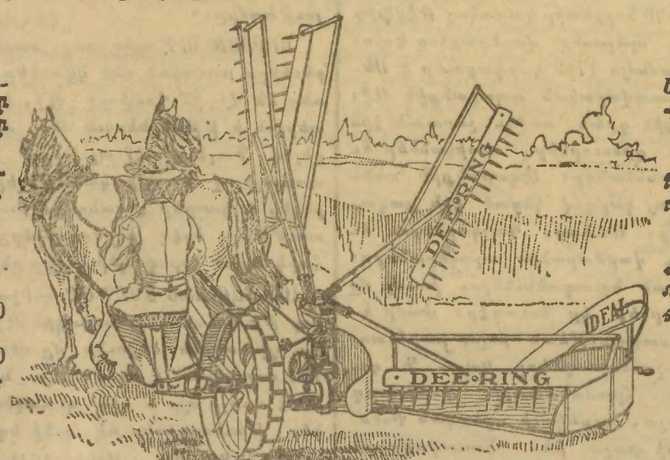

Օրինակի համար, 80 զր.ի ապրանք գնողը 20 զր. կանխիկ և մնացեալին համար չափաքը 5 կամ ամիսը 20 զր. պիտի վճարէ։ 160 զր.ի գնողը 40 զր. կանխիկ և չափաքը 10 կամ ամիսը 40 զր. պիտի վճարէ։ Ու այսպէս չորսնակօրէն, ասոր համեմատութեամբ։

ՏԻՐԻՆԿ

ՊԻԶՄԻՏՅԷ ՄԱԽՍՈՒՄ ՏԻՐԻՆԿ ՆԱՄ ԱԼԷԱԹ ՈՒ ԷՏԻՎԱԹ

Պու փաթրիգա Բարիզին 1900 էքսբոզիսիօնընա 23 միտալիա իւէ էն պէօյիւք միւքաֆաֆաթա նայլ օլմուշ մըր։

Պիւթիւն մարսոնս ատիսը եթիվնի իմալընդա պուճուղիէ պուճուղունէն ին պէօյիւք ֆապրիքասը պրը։ Նոյնը Ամերիգադա 12000 աճենդիսին պաչը 9000 ամերիգա վը

1901

Նէյճա սինկիրին պէօնմէսինդէ իմալաթա եթիվնի իմալընդա պուճուղունէն օնուն ատամըն պուճուղունէ կէչիրիլմէյէճէք իւէյիւք «Տէէրինկ» նամ մաքինա վի իմալաթը նասըլ ինկիլիզճէյէ օլուր։

1901

Իւքէ եէնի պիր մարքա տուխում էյլէմէք։ Միւթուր իսէն զէման չիմալ եիւղ սէնէյէ կէչմէյէ, պիւնէէն ալէյհ վուգուաթը Թոքմախչէ սըրմասընա գարա օլընմըշ ատը։ Գուտէէրին Թէրթգըլյաթը ալէնումում չայանը հայրէթ պիր սէրեճէյէ եէթիչտի։ Մաքինա մարքիֆէթի իւէ պիչմէյէ Փեվգէլատէ պիր Թէրթգը տեյիլ մի։ 1858 սէնէսինէ «Մարշ» նամ Թըրփան մաքինասընըն իմասընասան պէրի պու կիւնէ սէկին սէնասաթը մուհիմմէի մէզաղուրեաէ կէրէճ Ամերիգադա վէ կէրէճ սիւնասանըն հէր պիր Թարաֆընասա էն մուհիմ պիր մէվգը Թուքմուշ օլան Փապրիքա «Տէէրինկ» վէ գումրանասը օլուշ, իսկ էյլէմէկի մաքինալարը սաբէն ալանլարընն հասա ուչ հիսապը եօգ մըր։

Իսթէյէնէրէ քաթալօկ սէֆիլ էրիմիզի մէճճանէն կէօնաէրէրէզ։ Մեզիւր սէֆիրէրասէ պիչմէյէ մախսուս.

«Իտէալ Տէէրինկ» նամ սէմէնթ իթմէ
» » օթաղ պիչմէ
«Իտէալ Տէէրինկ» նամ Թըրփան
» » Թըրմըզ կիւլէ

մէնթէչէլիֆ իւլ հէնա մունթազամ մաքինալարըմըզընըն բէսսիզլէրի մէճճանասը վէ էշլուս մաքինալար մէզաղուազընզ վէ ճասատ սուրէթլէ Թարաֆընըզընան Թարիֆ էտիլմէյէ տէր։

Գու մաքինալարընն եէնիասընէ աէրօպիլանոս Տէբասասէթլէ կալմասընա Դէորգ պէյ իսանընասա 1, 2, 3 նումէրօլը մադազալարընա Մ. Սիանէյ Նովել վէ գումրանեասը ատը։

ՎԷՆՍԱՆ ՖՕՑԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎՐԱՓԻԿՆ. ԵՒ ԱԿՆԱՓԻԿՆ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ. Պոլիս, Պահճէկաբու, Ճէլալ Պէյ խանի կից, բիւր 1.

Զիփքէ Սքէլէք մադազասը

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքները ՄԵՇԻՒԱՆԱԿ և ՓՈՐՏԱՏԻՒԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Այժէն տեսակ կակուղ և կարծրացուցիչ (քաուչուկ) առարկաներ, աճուկի կապիչներ (ֆասէթաղը), տեսակ տեսակ գրեխներ (չէլենկա), երէքարական մէքենաներ, չերմաչափներ, հիւանդիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (փէրպէզ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապահիներ, նոր տեսակ ոսկի և այլն ակնոցները կը գտնուին վաճառատան մէջ։ Դիներըս խիստ ածան։

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Մեծ Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափս վրայ հանդերձներու, ի. Պոլիս, Սալթաճ Համամ, Հավուզը խանի մօտ թ. 25

Այս վաճառատան աէրը և հիմնադիրը՝ Աբրահամ Մօսիկեան՝ իր ապրած ամենաբնական յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով, յայտնի է ամէն պայմաններով կը ներկայանայ իր այս ձեռնարկին մէջ։

Հաստատութիւն վրայ և ոչ մէկ վաճառատան մէջ նմանը չտեսնուած վարպետ ձեռք մը միշտ ներկայ է և պատրաստ ունի հանդերձներու լաւ պատրաստութեան։ Գիներու մասին գաղափար մը այն տեսնի մէյ մըն կարելի է ունենալ մարդ, երբ ապրանքը վրայ նշանակուած թիւերը տեսնէ։

Կը խնդրուի ուշադիր կարդալ հետեւեալ խօսակցութիւնը.—Մեր հագուստը Հաճի Շահինն վաճառանոցէն առնենք։ — Լաւ, ո՞վ պիտի երթայ մինչեւ հոն։—Իւրը, չէ՞ք գիտեր, աշխարհ իմացաւ թէ Հաճի Շահին խնդիրները վերնայարկէն վար իջաւ իր յաճախորդներուն դիւրութեան համար, և այժմ կը գտնուի Սալթան Համամ, Հավուզը խանի մօտ թիւ 25 վաճառատունը։ Մարդը՝ ժամ հագուստ ծախելու հիւանդութենէն բռնուած՝ չհամարձակեցաւ ուրիշներու նման սուտ և ծանր վարձքերու բեռան տակ մնալ։ Երկու տարի ժամ վաճառատուն փնտռեց, փնտռեց, փնտռեց և վերջապէս գտա՛...։ Հետեւաբար յաճախորդները թէ դիւրալ պիտի գանեն գինքը և թէ մինչեւ ժամն գիներով հագուստ պիտի հագնին։ Անշուշտ գիտէք թէ հրապարակին վրայ միայն Հաճի Շահինն է որ ընկեր չունի, և ժամն ծախելուն մեծ պատճառը սա է որ չհածը ընկերներուն մէջ չի բաժներ։ Գինքը ճանչցող և իրեն հմակրողները գիտեն որ անձնական ծախքը այնքան չափաւոր է որ գոհ սրտով Ալլահ վերեւէն վերջին կ'ըսէ, և փառք կուտայ...։

—Ուրեմն երթանք Հաճի Շահինէն առնենք մեր հագուստը և մեր բարեկամց ալ յանձնարարենք։

Կերակի օրերը բաց է վաճառատունը։—Մէկ Թուր 2 զր.։—Նորոգութեան պատասխանները ձրի։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 250,000,000 ՖՐ.

Ամբողջապէս վճարեալ

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ՝ Հալաճեան խան. Գարաքեօյ, Կամուրջին մօտ.

Դեր-Գործակալութիւն, Պոլսոյ կողմ Սալթաճ-Համամ,

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆ կը կատարէ սեղանատրական ամէն տեսակ գործողութիւնք Փոխատուութիւն կ'ընէ արժէքներու վրայ։ Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ՝ ի փոխարէն ատանդ Թողուած արժէքներու։ — Ֆրանսական ու օտար զանազան հրապարակներու վրայ չրջաբերութեան կը դնէ ՓՈՆԱՆԱԿԱԳՐԵՐ և ՎԱՐԿԱԳՐԵՐ։ — Պօրսայի հրամաններ կը կատարէ։ — կտրոնները կը վճարէ։ — Պայմանաժամով ՄՈՒՐՀԱԿՆԵՐ կատարէ, որոշեալ պայմաններով։ — Արժէքներ կ'ապահովէ։ — Դրամ կ'ընդունի Ջէրի հաշուով։ — ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐ վարձու կու տայ։ — Առեւտրական տոմսերու, բեռնագիրներու և փոխանակագրերու արժէքը կը գանձէ։

ՊՈԼՍՈՑ Դեր-Գործակալութիւնը կը կատարէ ամէն տեսակ սեղանատրական գործեր։ — Ապրանքի վրայ փոխատուութիւն կ'ընէ։ — Ապրանք կ'ընդունի Թէ՛ իբրեւ անգայման ատաղարզ մերկրողէք ստանալով, և կամ յանձնակատարութեամբ՝ ի Պոլիս Թէ արտասահման վաճառման համար։